

Duiding arbeidsmarkt-ontwikkelingen

November 2021

Inhoudsopgave

Samenvatting	2
1. Uitgelicht: uitstroom vanuit WW naar werk in 2020	3
1.1. In 2020 stroomden vooral meer jonge mensen uit de WW	3
1.2. Vooral in tweede kwartaal 2020 minder uitstroom naar werk	4
1.3. Uitstroom naar werk daalde met name bij 30-plussers	5
1.4. Werkhervatters uit sectoren die sterk geraakt zijn door corona keerden in 2020 vaak terug naar oude sector	6
2. Ontwikkeling WW-uitkeringen	8
2.1. Lopende WW-uitkeringen	8
2.2. Instroom en uitstroom WW per seizoen	9
2.3. Personen met kortdurende en langdurige WW	10
3. Vacatureontwikkelingen	14
3.1. Totale vacaturemarkt	14
3.2. Vacatures naar beroepsniveau en beroepsklasse	16
4. Spanningsindicator	18
4.1. Spanning op de arbeidsmarkt	18
4.2. Spanning naar beroep	19
4.3. Spanning naar arbeidsmarktregio	21
4.4. Verwachting voor augustus 2021	22
Bijlage I Sectorale mobiliteit van werkhervatters	23
Bijlage II Ontslagvergunningen	24
Colofon	25

Samenvatting

Deze aflevering heeft als speciaal thema de uitstroom vanuit de WW naar werk in 2020. Daarnaast komen enkele vaste onderwerpen aan de orde (ontwikkeling WW-uitkeringen, vacatures en spanning op de arbeidsmarkt).

Thema: uitstroom vanuit WW naar werk in 2020

- In 2020 stroomden er meer mensen uit de WW dan in 2019 (+13%). Er waren vooral meer 30-minners met een beëindigde WW-uitkering (+56%). Dat kwam mede doordat er door de coronacrisis veel jonge mensen de WW waren ingestroomd. Jongeren hebben doorgaans een beperkt arbeidsverleden en daarmee relatief kort recht op WW.
- In vergelijking met 2019 was in 2020 een iets kleiner deel van de personen met een beëindigde WW-uitkering kort na beëindiging weer aan het werk (63% versus 66%). Vooral in het tweede kwartaal van 2020 lag de uitstroom naar werk lager dan in 2019 (2^e kwartaal 2020: 61%, 2^e kwartaal 2019: 68%). Door de coronacrisis waren er minder banen beschikbaar.
- Doordat in 2020 veel jonge mensen de WW uitstroomden en zij niet altijd weer een baan hadden gevonden toen hun WW-uitkering eindigde, was er in 2020 een relatief grote groep jonge mensen die de WW verlieten zonder werk. Het gaat om 41.600 personen onder de 30 jaar: een toename van 62% ten opzichte van 2019.
- Net als andere leeftijdsgroepen stroomden 30-minners vooral in het tweede kwartaal van 2020 minder vaak uit naar werk dan in 2019. Na de daling in het tweede kwartaal waren 30-minners in de tweede helft van 2020 weer vaker kort na beëindiging van de WW-uitkering aan het werk. Veel van deze jonge werkhervatters waren afkomstig uit de uitzendbranche en (in mindere mate) de horeca, en zij keerden vaak terug naar deze sectoren toen door versoepeling van coronamaatregelen weer meer personeel nodig was. Daarnaast ging een deel van de jongeren (opnieuw) aan de slag in de detailhandel.

WW-uitkeringen

- UWV verstrekke eind september 2021 bijna 208 duizend lopende WW-uitkeringen. Dat zijn er 70 duizend minder dan een jaar eerder (-25%). Het zijn er ook minder dan in september 2019 (-11%).
- De zomer van 2021 (juni t/m augustus) onderscheidt zich vooral van de zomer van 2020 door een lagere WW-instroom. De instroom was zelfs lager dan in de zomer van 2019. De WW-uitstroom is al sinds vorige zomer op een relatief hoog niveau.
- Aan het begin van de coronacrisis hadden personen jonger dan 30 jaar een hoger aandeel in de WW-instroom (38%) dan vóór de coronacrisis (gemiddeld 25% in 2019). Na de piek is het aandeel teruggelopen tot 24% in de afgelopen zomer. Dat is weer net onder het niveau van voor de coronacrisis.
- Van de personen met een WW-uitkering ontving 23% in september 2021 een jaar of langer een WW-uitkering. Dat is iets meer dan vlak voor het begin van de coronacrisis (21%). Een deel van hen was al voor de coronacrisis ingestroomd in de WW.

Vacatures

- Het aantal openstaande vacatures is in het tweede kwartaal verder toegenomen en kwam eind juni 2021 uit op 327 duizend. Dat zijn er meer dan voor de coronacrisis. Het aantal vacatures is toegenomen op alle beroepsniveaus en in alle beroepsklassen.

Spanningsindicator

- In het tweede kwartaal van 2021 nam de spanning op de arbeidsmarkt verder toe. Op alle beroepsniveaus en in alle arbeidsmarktregio's is er sprake van een krappe arbeidsmarkt. De verwachting is dat de spanning in het derde kwartaal van 2021 nog verder toeneemt.

Ontslagaanvragen

- Het aantal ontslag aanvragen om bedrijfseconomische redenen is in de eerste negen maanden van 2021 met 43% gedaald ten opzichte van dezelfde periode van 2020. De meeste ontslag aanvragen om bedrijfseconomische redenen kwamen vanuit de industrie, de handel en de zakelijke dienstverlening.

1. Uitgelicht: uitstroom vanuit WW naar werk in 2020

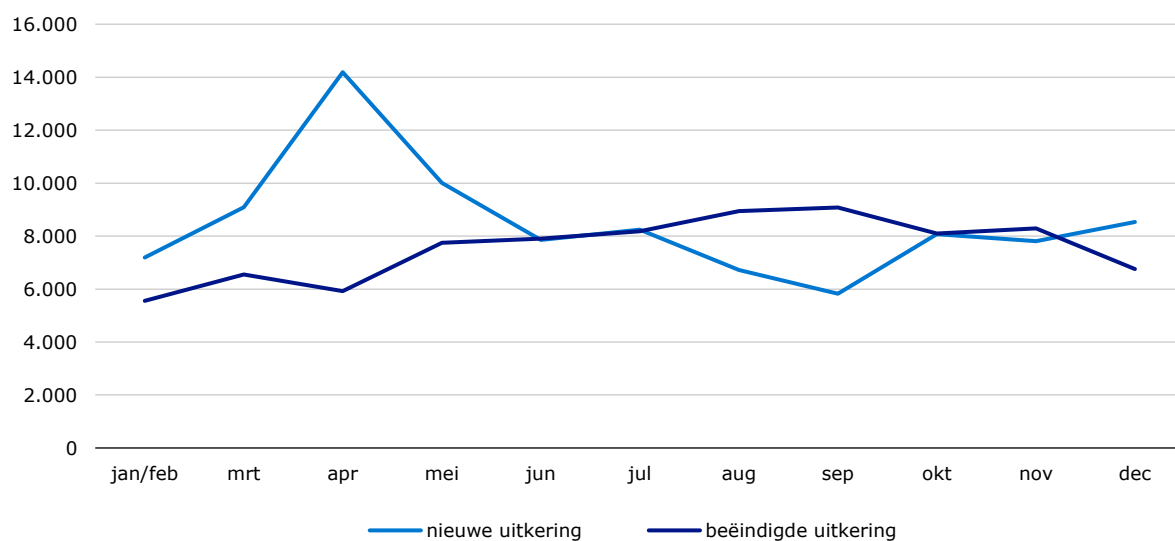
1.1. In 2020 stroomden vooral meer jonge mensen uit de WW

Het aantal personen met een WW-uitkering steeg flink in de eerste helft van 2020. Door de invoering van diverse contactbeperkende maatregelen door de overheid na de uitbraak van de coronapandemie, kwam het werk in meerdere sectoren gedeeltelijk of volledig stil te liggen. Hoewel overheidssteun ervoor zorgde dat veel werkgelegenheid behouden bleef, werden er ook meer banen beëindigd, met name in de maand april¹. Het aantal banen nam vooral af in de zakelijke diensten (uitzendbedrijven, reisbranche, beveiliging, schoonmaak) en horeca, cultuur, sport & recreatie², maar ook het aantal banen in de detailhandel daalde (met name bij non-food)³. De werkloosheid nam hierdoor toe en meer mensen kwamen in de WW terecht.

In de maanden maart tot en met mei 2020 piekte de instroom in de WW (Figuur 1.1). In deze periode kwamen vooral jonge mensen in de WW⁴. Zij werkten vaak in de uitzendbranche, horeca of detailhandel, sectoren die hard getroffen waren door de coronacrisis. Na de toename van nieuwe uitkeringen in het voorjaar van 2020 nam ook de uitstroom uit de WW toe (Figuur 1.1). In 2020 steeg het aantal personen met een beëindigde WW-uitkering ten opzichte van 2019 met 13% (van 349,1 duizend naar 394,4 duizend). Deze stijging was mede het gevolg van het grote aandeel jongeren in de instroom in het voorjaar. Jongeren hebben veelal een beperkt arbeidsverleden en daarmee kort recht op WW. Daarnaast waren er in het derde kwartaal, na versoepeling van contactbeperkende maatregelen, weer meer mogelijkheden om aan het werk te gaan in door corona geraakte sectoren, zoals de horeca.

Door bovenstaande ontwikkelingen was de uitstroom uit de WW in 2020 anders samengesteld dan in voorgaande jaren (Figuur 1.2). Er stroomden meer jonge mensen uit de WW. In 2020 steeg het aantal personen onder de 30 jaar van wie de WW-uitkering eindigde met 56% (van 77,7 duizend naar 121,5 duizend) ten opzichte van 2019. Daarnaast was de beëindigde WW-uitkering in 2020 vaker van korte duur (maximaal een half jaar) dan in 2019.

Figuur 1.1 Aantal personen met een nieuwe of beëindigde WW-uitkering in 2020*
Gemiddeld per week

Bron: UWV
* Voorlopige cijfers

¹ CBS (8 juli 2021). [Werknemersbanen namen in 2020 vooral af door achterblijven nieuwe banen.](#)

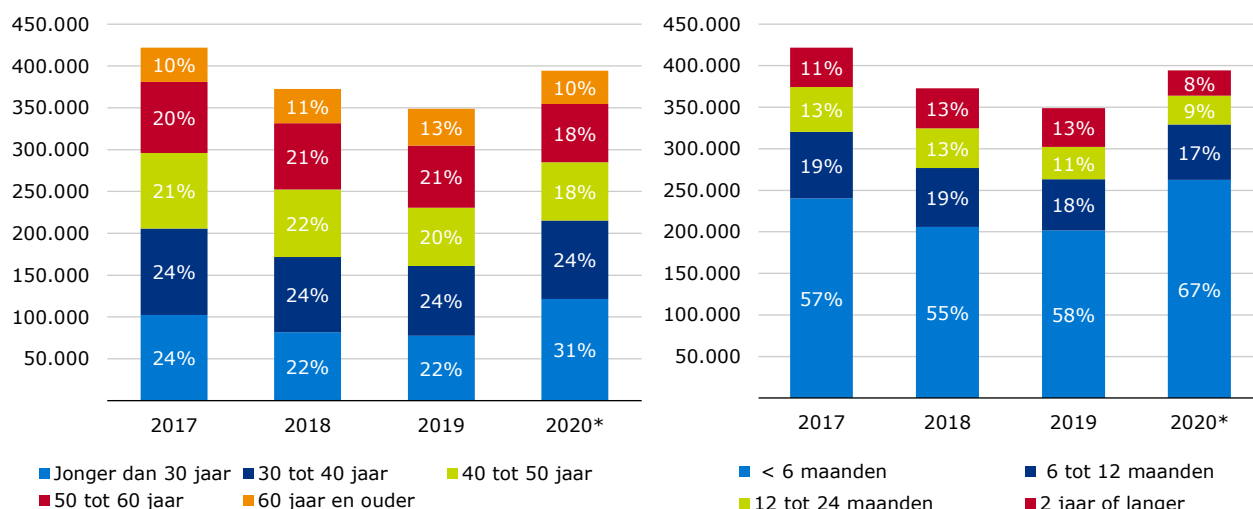
² UWV (10 november 2020). [Werkgelegenheid en NOW naar sector sinds de start van de crisis.](#)

³ UWV (21 augustus 2020). [UWV Barometer arbeidsmarkt detailhandel.](#)

⁴ UWV (15 april 2021). [Duiding arbeidsmarktontwikkelingen april 2021.](#)

Figuur 1.2 Aantal personen met een beëindigde WW-uitkering in 2020 naar leeftijd (links) en verstreken duur WW-uitkering (rechts)*

Absolute aantallen (linkeras) en aandeel (percentages in kolommen)

Bron: UWV

* Voorlopige cijfers

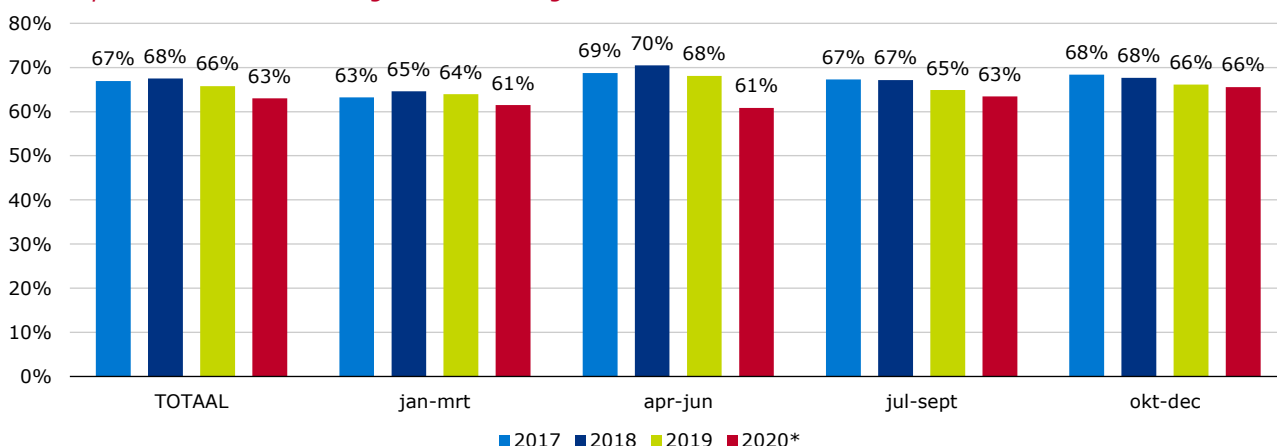
1.2. Vooral in tweede kwartaal 2020 minder uitstroom naar werk

Een WW-uitkering kan eindigen vanwege het vinden van een nieuwe baan. Ook andere redenen voor uitstroom uit de WW zijn echter mogelijk, zoals het bereiken van de maximale uitkeringsduur. UWV berekent met behulp van informatie uit de WW-administratie en de Polisadministratie hoeveel personen van wie de WW-uitkering is beëindigd, ongeacht de reden hiervoor, uiterlijk een maand na beëindiging betaald werk verrichten (uitstroom naar werk). De werkhervatting kan al tijdens de WW-periode hebben plaatsgevonden⁵.

In 2020⁶ was een iets kleiner deel van de personen met een beëindigde WW-uitkering kort na beëindiging weer aan het werk (63%) dan in 2019 (66%) en eerdere jaren (Figuur 1.3). Vooral in het tweede kwartaal van 2020 lag de uitstroom naar werk lager (tweede kwartaal 2020: 61%, tweede kwartaal 2019: 68%). Waarschijnlijk stroomden minder mensen vanuit de WW uit naar werk, omdat er door de coronacrisis minder banen beschikbaar waren. Het aantal banen daalde tussen februari en juli 2020 met 125 duizend⁷. In de tweede helft van 2020 trok de uitstroom naar werk weer aan. Dit is waarschijnlijk het gevolg van de versoepeling van contactbeperkende maatregelen halverwege 2020, waardoor er weer meer personeel nodig was in door corona geraakte sectoren. De afname van de uitstroom vanuit de WW naar werk sinds 2018 hangt mogelijk ook samen met de inkorting van de maximale WW-duur en de langzamere opbouw van WW-rechten vanaf 1 januari 2016, waardoor WW'ers gemiddeld minder lang recht hebben op een WW-uitkering.

Figuur 1.3 Ontwikkeling uitstroom naar werk

Aandeel personen met een beëindigde WW-uitkering

Bron: UWV

* Voorlopige cijfers

⁵ Als het loon lager is dan 87,5% van het loon voor de WW, dan blijft het recht op WW bestaan en worden de inkomsten uit arbeid in mindering gebracht op de WW-uitkering.

⁶ Voor de analyse naar werkhervatting vanuit de WW is gebruik gemaakt van baangegevens uit de Polisadministratie (zie box 'methodiek'). Omdat deze baangegevens vertraagd beschikbaar komen, kunnen we op dit moment nog geen inzicht geven in werkhervatting van personen die in 2021 uit de WW stromen.

⁷ UWV (10 november 2020). [Werkgelegenheid en NOW naar sector sinds de start van de crisis](#).

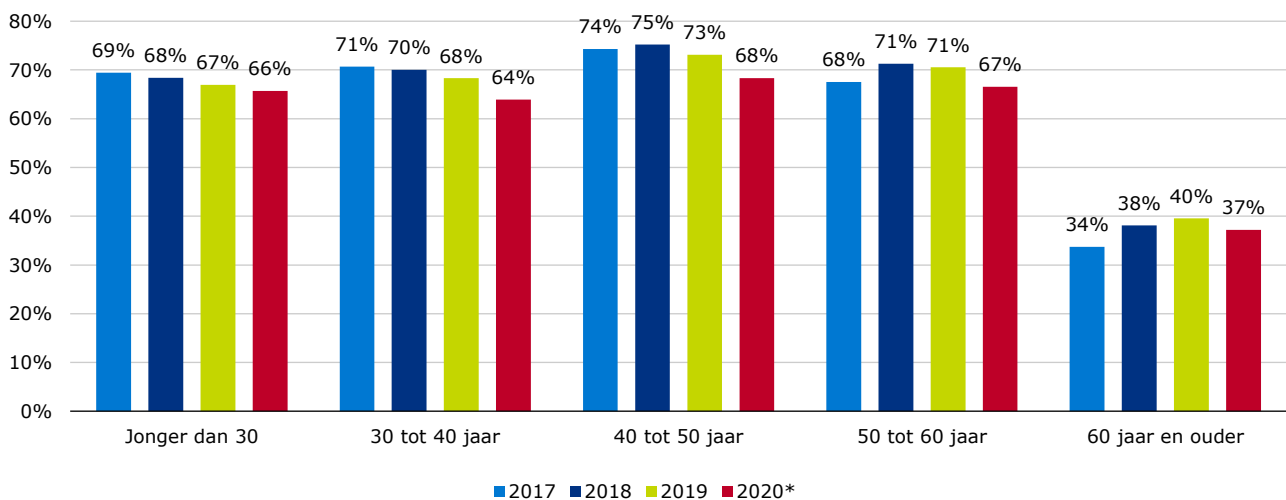
1.3. Uitstroom naar werk daalde met name bij 30-plussers

Bij personen onder de 30 jaar lag het aandeel uitstroom naar werk in heel 2020 nagenoeg op hetzelfde niveau als in 2019 (Figuur 1.4), maar dat geldt niet voor alle kwartalen. In het tweede kwartaal waren 30-minners met een beëindigde WW-uitkering minder vaak kort na beëindiging weer aan het werk dan in 2019. Door de coronacrisis was er minder werkgelegenheid. In het derde kwartaal herstelde de uitstroom naar werk zich bij deze leeftijdsgroep. Veel 30-minners waren afkomstig uit de uitzendbranche en, in mindere mate, de horeca en keerden terug naar deze sectoren toen de arbeidsmarkt in de loop van 2020 weer aantrok (zie ook paragraaf 1.4). Daarnaast ging een deel van de jongeren (opnieuw) aan de slag in de detailhandel.

Personen van 30 jaar en ouder stroomden in 2020 minder vaak vanuit de WW uit naar werk dan in 2019. In alle kwartalen lag de uitstroom naar werk bij 30-plussers lager dan in 2019. In tegenstelling tot de 30-minners waren 30-plussers ook in de tweede helft van 2020 minder vaak kort na beëindiging van de WW-uitkering weer aan het werk dan in 2019.

Figuur 1.4 Ontwikkeling uitstroom naar werk, naar leeftijd

Aandeel personen met een beëindigde WW-uitkering

Bron: UWV

* Voorlopige cijfers

Eerder werd duidelijk dat in 2020 veel jonge mensen de WW uitstroomden en zij niet altijd weer een baan hadden gevonden toen hun WW-uitkering eindigde. Hierdoor was er in 2020 een relatief grote groep jonge mensen die de WW verlieten zonder werk. Het ging om 41,6 duizend personen onder de dertig jaar, een toename van 62% t.o.v. 2019. Deze toename kwam mede door de hoge instroom in de WW van jongeren in het voorjaar van 2020, hun doorgaans kortdurende recht op WW en de afname van werkgelegenheid als gevolg van de coronacrisis (vooral in het tweede kwartaal). Uit andere analyses van UWV blijkt dat het aantal WW'ers jonger dan 35 jaar dat na de WW in de bijstand terecht kwam in 2020 verdubbelde ten opzichte van 2019 (van bijna vijfduizend naar bijna tienduizend)⁸.

Een deel van de WW'ers die kort na het einde van hun WW-uitkering niet aan het werk waren, heeft mogelijk op een later moment wel een baan gevonden. De kansen op de arbeidsmarkt voor werkzoekenden namen begin 2021 toe doordat de arbeidsmarkt weer aantrok. Het aantal vacatures steeg sterk, vooral in de horeca, zakelijke dienstverlening en de informatie en communicatie⁹. Cijfers van het CBS laten zien dat de jeugdwerkloosheid in 2021 flink is gedaald¹⁰.

⁸ UWV (9 november 2021). Van WW naar bijstand, 2020.

⁹ CBS (18 mei 2021). *Spanning op de arbeidsmarkt in eerste kwartaal toegenomen*.

¹⁰ CBS (19 augustus 2021). *Werkloosheid daalt het sterkst onder jongeren*.

1.4. Werkhervatters uit sectoren die sterk geraakt zijn door corona keerden in 2020 vaak terug naar oude sector

In 2020 stroomden 248.500 mensen vanuit de WW uit naar werk (hierna 'werkherhatters' genoemd). Eerder kwam naar voren dat in 2020 veel 30-minners uit de WW stroomden. Ook de groep werkherhatters bestond in 2020 voor een groot deel (32%) uit personen onder de dertig jaar (in 2019: 23%). Onderzocht is in hoeverre werkherhatters in 2020 na de WW terugkeerden naar de sector waar ze voor de WW werkzaam waren of overstapten naar een andere sector.

Bij werkherhatters die voor de WW via de uitzendbranche werkten zien we een ander beeld dan bij werkherhatters die voorheen in een andere sector werkten. Van de werkherhatters uit de uitzendbranche ging 67% na de WW opnieuw via de uitzendbranche aan het werk en stapte 30% over naar een andere sector. Werkherhatters uit andere sectoren dan de uitzendbranche wisselden vaker van sector. Van deze groep keerde 38% na de WW terug naar de oude sector, ging 16% via de uitzendbranche aan het werk en stapte 41% over naar een andere sector dan de uitzendbranche. Ook bij sectoren buiten de uitzendbranche zijn er echter verschillen in de mate waarin werkherhatters terugkeerden, via de uitzendbranche aan de slag gingen of overstapten naar een andere sector. Een overzicht per sector staat in Bijlage I.

De top-10 van sectoren waar werkherhatters na de WW het vaakst weer naar terugkeerden (Tabel 1.1, linker top-10) bevat, naast de uitzendbranche, andere sectoren die sterk geraakt zijn door de coronacrisis: horeca, personenvervoer, luchtvaart, beveiliging en opsporing, schoonmaak & facility management en kinderopvang. Na de versoepeling van coronamaatregelen nam de werkgelegenheid in deze sectoren weer (wat) toe, waardoor er voor WW'ers weer meer mogelijkheden waren om in deze sectoren een baan te vinden. In de top-10 staan ook de sectoren onderwijs en landbouw. Bij deze sectoren is het seizoenseffect de belangrijkste reden waarom relatief veel werkherhatters terugkeren. Doordat arbeidscontracten in het onderwijs vaak aan het einde van het schooljaar aflopen en docenten niet altijd voldoende vakantiedagen opgebouwd hebben om de zomervakantie te overbruggen, komt een deel van de docenten in de zomer in de WW terecht¹¹. Als aan het einde van de zomer het nieuwe schooljaar begint zijn er voor werkloze leerkrachten weer meer mogelijkheden om aan het werk te gaan. Voor de landbouw geldt dat bepaalde werkzaamheden in de winter niet of in mindere mate kunnen plaatsvinden, waardoor een deel van de werknemers in de wintermaanden WW ontvangt en in de lente opnieuw in de landbouw aan de slag gaat.

In de top-10 van sectoren waar veel werkherhatters na de WW overstapten naar de uitzendbranche staan verschillende industrietakken: chemische industrie, metaal- en technologische industrie, voedings- en genotmiddelenindustrie en overige industrie¹² (Tabel 1.1, middelste top-10). Het kan zijn dat werkherhatters uit deze industrietakken na de WW in dezelfde industrietak aan de slag gingen, maar dan als uitzendkracht. Uitzendkrachten zijn relatief vaak werkzaam in de industrie¹³.

De top-10 van sectoren waar werkherhatters het vaakst overstapten naar een andere sector dan de uitzendbranche wordt aangevoerd door de jeugdzorg en de reisbranche (Tabel 1.1, rechter top-10). Van de werkherhatters uit de jeugdzorg keerde slechts 22% na de WW weer terug naar deze sector. Werkherhatters uit de jeugdzorg die overstapten naar een andere sector bleven vaak wel in de zorg werkzaam. Zo vond 12% van de werkherhatters na de WW een baan in de gehandicaptenzorg en 9% in de geestelijke gezondheidszorg. Nog eens 9% ging via de uitzendbranche aan het werk.

Van de werkherhatters uit de reisbranche keerde 18% na de WW weer terug naar deze sector. Een iets kleinere groep (16%) ging aan het werk via de uitzendbranche en 8% stapte over naar de detailhandel. De overige werkherhatters vonden in verschillende andere sectoren een baan. De reisbranche is zwaar getroffen door de coronacrisis en het herstel is nog beperkt¹⁴. De werkgelegenheid voor sommige functies in de reisbranche krimpt ook door digitalisering.

Ook de financiële dienstverlening behoort tot de top-10 van sectoren waarbij veel werkherhatters overstapten naar een andere sector dan de uitzendbranche. Waar bij de reisbranche de coronacrisis een belangrijke rol speelt, heeft de beperkte terugkeer van WW'ers bij de financiële dienstverlening vooral te maken met andere, meer structurele ontwikkelingen. Veel WW'ers uit de financiële dienstverlening hadden voor de WW een administratieve functie¹⁵. Door digitalisering en automatisering is er in deze sector minder behoefte aan administratief personeel (met name op lager-middelbaar niveau). Van de werkherhatters uit de financiële dienstverlening keerde 18% na de WW terug naar deze sector. Een iets kleinere groep (15%) ging via de uitzendbranche aan de slag. Daarnaast vond 8% een baan in de specialistische zakelijke dienstverlening¹⁶. De overige werkherhatters uit de financiële dienstverlening vonden in diverse sectoren een baan in loondienst of gingen als zelfstandige aan het werk.

¹¹ UWV (3 april 2019). [Duiding Arbeidsmarktontwikkelingen april 2019](#).

¹² Tot deze sector behoren onder andere: de kledingindustrie, papierindustrie, houtindustrie, drukkerijen en de meubelindustrie

¹³ KBA Nijmegen (oktober 2019). [Uitzendmonitor Light. Tabellen en figuren](#).

¹⁴ UWV (22 juni 2021). [Herstel reisbranche nog ver weg](#).

¹⁵ UWV (29 januari 2021). [UWV Barometer arbeidsmarkt Financiële dienstverlening](#).

¹⁶ Tot deze sector behoren onder andere: reclame- en marktonderzoek, organisatieadviesbureaus, architecten, ingenieurs en overig technisch ontwerp en advies, advocatenkantoren en accountancy.

Tabel 1.1 Sectorale mobiliteit van werkhervatters in 2020* (top 10 van sectoren)**

Aandeel werkhervatters naar sector vóór de WW dat in dezelfde sector aan de slag gaat (links), overstapt naar de uitzendbranche (midden) en overstapt naar een andere sector dan de uitzendbranche (rechts)

Top 10 zelfde sector na WW		Top 10 overstap naar uitzendbranche		Top 10 andere sector na WW (excl. uitzendbranche)	
Uitzendbranche	67%	Post en koeriers	29%	Jeugdzorg	62%
Kinderopvang	63%	Overig verhuur en overige zakelijke diensten	28%	Reisbranche	62%
Personenvervoer	56%	Chemische industrie	27%	Energie, water en afvalbeheer	57%
Onderwijs	56%	Logistieke diensten	25%	Financiële dienstverlening	57%
Landbouw, bosbouw en visserij	55%	Goederenvervoer	25%	Sociaal werk	54%
Horeca	54%	Metaal- en technologische industrie	25%	Verhuur en handel van onroerend goed	52%
Verpleging, verzorging en thuiszorg	54%	Energie, water en afvalbeheer	22%	Chemische industrie	51%
Beveiliging en opsporing	49%	Overige industrie	21%	Overige industrie	51%
Luchtvaart	49%	Voedings- en genotmiddelenindustrie	21%	Informatie en communicatie	50%
Schoonmaak en facility management	47%	Hoveniers	21%	Voedings- en genotmiddelenindustrie	50%

Bron: UWV

* Voorlopige cijfers

** De gehanteerde sectorindeling is gebaseerd op de Standaard Bedrijfsindeling (SBI) van het CBS. Hiervoor is gebruik gemaakt van het Handelsregister van de Kamer van Koophandel.

Box 1.1. Methodiek

UWV onderzoekt aan de hand van de WW-administratie en Polisadministratie (zie hieronder) in hoeverre WW'ers aan het werk zijn op het moment van of kort na uitstroom uit de WW (volledige beëindiging van de WW-uitkering). Ook maken we kenmerken van het werk vóór en na de WW inzichtelijk, zoals de sector. Omdat de baangegevens uit de Polisadministratie vertraagd beschikbaar komen, kunnen we op dit moment alleen inzicht geven in werkhervatting van personen die in 2020 of eerdere jaren uit de WW stroomden.

Om een beeld te krijgen van uitstroom naar werk bekijken we alle werkhervattingen uiterlijk 1 maand na beëindiging van de WW-uitkering (ongeacht de omvang van de baan). De maand na uitstroom wordt meegenomen zodat we een goed beeld krijgen van werkhervatting die (vrijwel) direct na uitstroom uit de WW plaatsvindt. Indien we niet naar de maand na uitstroom zouden kijken zouden we bijvoorbeeld werkhervattingen missen van personen die aan het einde van een maand uitstromen en begin van een volgende maand aan het werk gaan. De werkhervatting kan ook tijdens de WW-periode hebben plaatsgevonden. Als de inkomsten uit arbeid lager zijn dan 87,5% van het loon voor de WW, dan blijft de WW-uitkering doorlopen totdat de maximale duur is bereikt. De inkomsten uit arbeid worden dan in mindering gebracht op de WW-uitkering.

Voor het vaststellen van uitstroom naar werk wordt informatie uit de WW-administratie aangevuld met informatie over banen in loondienst uit de Polisadministratie van UWV (het register van alle inkomstenverhoudingen in Nederland). De WW-administratie geeft niet alle werkhervattingen na beëindiging van de WW-uitkering weer. In de WW-administratie worden verschillende redenen vastgelegd waarom een WW-uitkering wordt beëindigd, zoals wegens werkhervatting in loondienst, werkhervatting als zelfstandige, en het bereiken van de maximum duur van de WW-uitkering. Ook bij redenen die niet gerelateerd zijn aan werk, zoals beëindiging vanwege het bereiken van de maximale uitkeringsduur, kan sprake zijn van werkhervatting. Dit is echter niet af te leiden uit de WW-administratie. Daarnaast registreert UWV de reden van beëindiging op het moment dat de WW-uitkering daadwerkelijk wordt beëindigd. Werkhervattingen kort na beëindiging worden niet vastgelegd in de WW-administratie, omdat er dan geen uitkeringsrelatie met het UWV meer bestaat. Daarom wordt aanvullende informatie over werkhervatting uit de Polisadministratie gehaald. Bij personen die uit de WW stromen waarbij in de WW-administratie de reden van uitstroom uit de WW anders is dan 'werkhervatting' wordt via de Polisadministratie nagegaan of er sprake is van werkhervatting in loondienst.

Werkhervatting als zelfstandige wordt uitsluitend afgeleid uit de WW-administratie en alleen op het moment van beëindiging van de WW-uitkering. Hierdoor is er mogelijk een onderschatting van werkhervattingen als zelfstandige. Indien een WW-uitkering wordt beëindigd vanwege werkhervatting als zelfstandige en volgens de Polisadministratie er ook sprake is van werkhervatting in loondienst, dan is deze persoon in de analyses voor dit artikel als werknemer meegeteld.

2. Ontwikkeling WW-uitkeringen

2.1. Lopende WW-uitkeringen

UWV verstrekke eind september 2021 bijna 208 duizend lopende WW-uitkeringen. Dat zijn er 70 duizend minder dan een jaar eerder (-25%). Het zijn er ook minder dan in september 2019 (-11%).

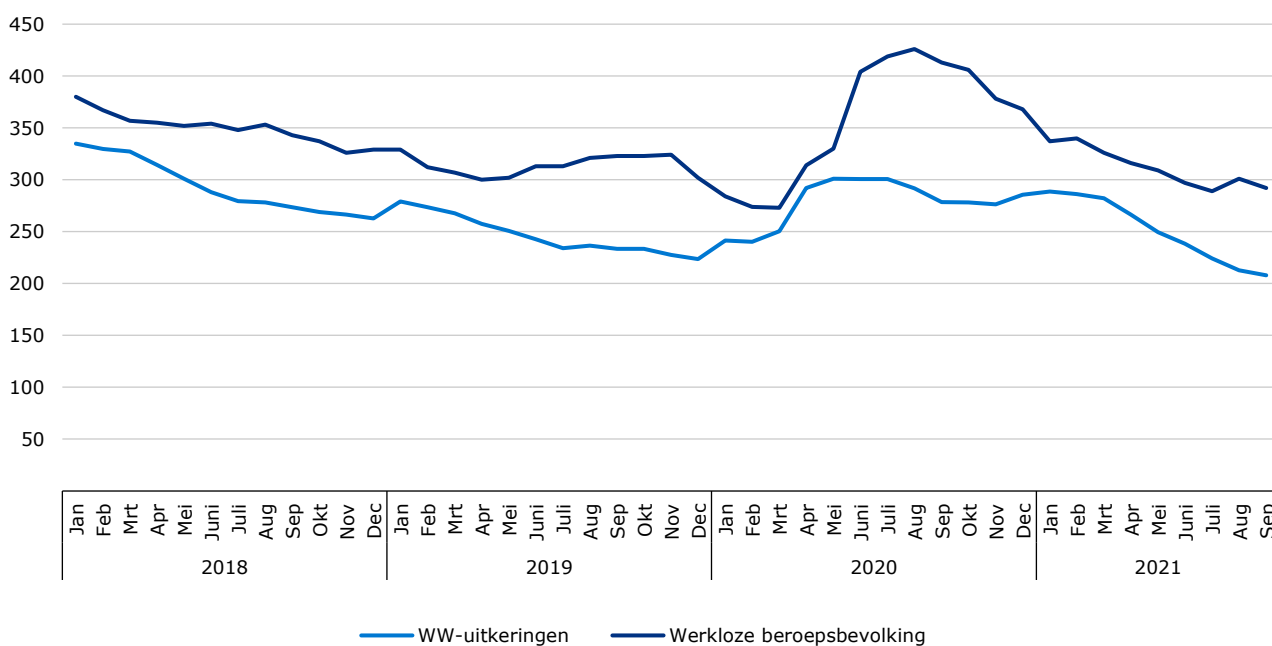
Het aantal werklozen was in september 2021 volgens het CBS gemiddeld 292 duizend. Dat is 29% minder dan in september 2020. De werkloosheid lag in september op 3,1% van de beroepsbevolking, een jaar eerder nog op 4,4%.

In Figuur 2.1 wordt de ontwikkeling van WW-uitkeringen en werkloosheid vergeleken vanaf 2018. Tussen maart en mei 2020 steeg zowel het aantal uitkeringen als het aantal werklozen. Daarna bleef de werkloosheid nog stijgen tot augustus 2020, om vervolgens bijna elke maand weer te dalen. Het aantal lopende WW-uitkeringen veranderde vanaf mei 2020 veel minder dan de werkloosheid.¹⁷

Zonder steunmaatregelen van de rijksoverheid zouden de werkloosheid en het aantal WW-uitkeringen sterker zijn toegenomen. Het Centraal Planbureau schat dat er in 2020 zonder de drie grootste steunmaatregelen gemiddeld 65 tot 180 duizend werklozen meer zouden zijn geweest.¹⁸

Figuur 2.1 Lopende WW-uitkeringen en werkloze beroepsbevolking

Aantal per maand, in duizendtallen

Bron: UWV en CBS

De ontwikkeling van het aantal WW-uitkeringen volgt om een aantal redenen niet precies de ontwikkeling van de werkloze beroepsbevolking. Sinds de start van de coronacrisis geldt dat extra sterk.

- Niet elke werkloze heeft een WW-uitkering. Dat kan zijn omdat er nog onvoldoende gewerkt is om recht op een WW-uitkering te hebben, of omdat de WW-uitkering is afgelopen zonder dat iemand nieuw werk heeft gevonden. Er kan wel sprake zijn van een andere uitkering, zoals een bijstandsuitkering of arbeidsongeschiktheidsuitkering. Aan het begin van de coronacrisis verloren vooral veel jongeren hun baan. Die hebben meestal vanwege hun beperkte arbeidsverleden nog geen of slechts kort recht op een WW-uitkering. Daardoor steeg de werkloosheid veel sterker dan het aantal WW-uitkeringen. Als jongeren al recht hadden op een uitkering, stroomden ze snel weer uit.¹⁹

¹⁷ ESB (6 oktober 2021), [WW reageerde minder sterk op coronacrisis dan werkloosheid](#).

¹⁸ CPB (september 2021), Economische analyse steunpakket 2020.

¹⁹ UWV (oktober 2020), Duiding arbeidsmarktontwikkelingen oktober 2020.

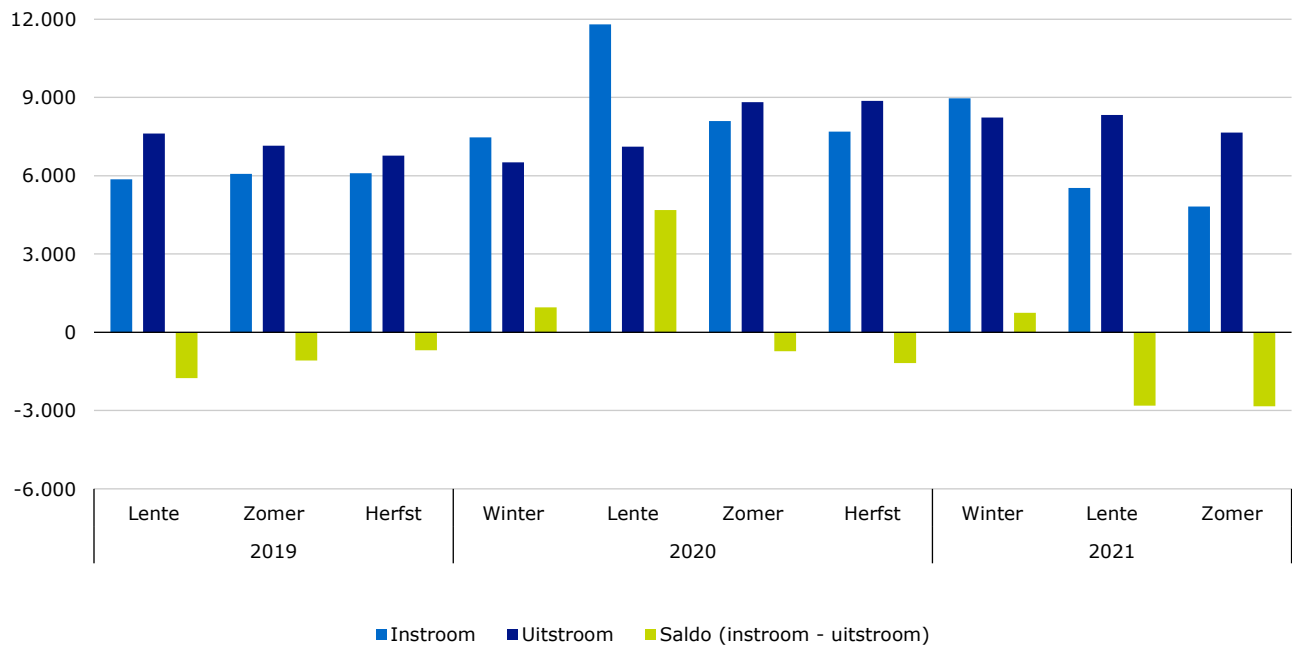
- Niet iedereen met een WW-uitkering wordt tot de werkloze beroepsbevolking gerekend.²⁰ Dat kan bijvoorbeeld gelden voor mensen die naast hun WW-uitkering een baan hebben.²¹
- De werkloosheid kan ook stijgen doordat meer mensen zich gaan aanbieden op de arbeidsmarkt. Het gaat dan om mensen die voorheen niet tot de beroepsbevolking werden gerekend, omdat ze niet werkten en ook geen werk zochten (of nog geen 15 jaar waren). Volgens het CBS nam vooral daardoor de werkloosheid tussen mei en augustus 2020 toe. Ook de tijdelijke toename in augustus 2021 komt hierdoor.²²

2.2. Instroom en uitstroom WW per seizoen

De zomer van 2021 onderscheidt zich vooral van de zomer van 2020 door een lagere WW-instroom. De instroom was zelfs lager dan in de zomer van 2019. De WW-uitstroom is al sinds vorige zomer op een relatief hoog niveau. Bij deze analyse gebruiken we de meteorologische seizoenen (zie de tekst onder Figuur 2.2). De zomer bestaat uit de maanden juni, juli en augustus.

Figuur 2.2 WW-instroom en WW-uitstroom per seizoen

Gemiddeld aantal uitkeringen per week

Lente: maart t/m mei; zomer: juni t/m augustus; herfst: september t/m november; winter: december (jaar t-1) t/m februari (jaar t).

Bron: UWV

Aan het begin van de coronacrisis hadden personen jonger dan 30 jaar een hoger aandeel in de WW-instroom (38%) dan vóór de coronacrisis (gemiddeld 25% in 2019). Na de piek is het aandeel teruggelopen tot 24% in de afgelopen zomer. Dat is weer net onder het niveau van voor de coronacrisis (Figuur 2.3).

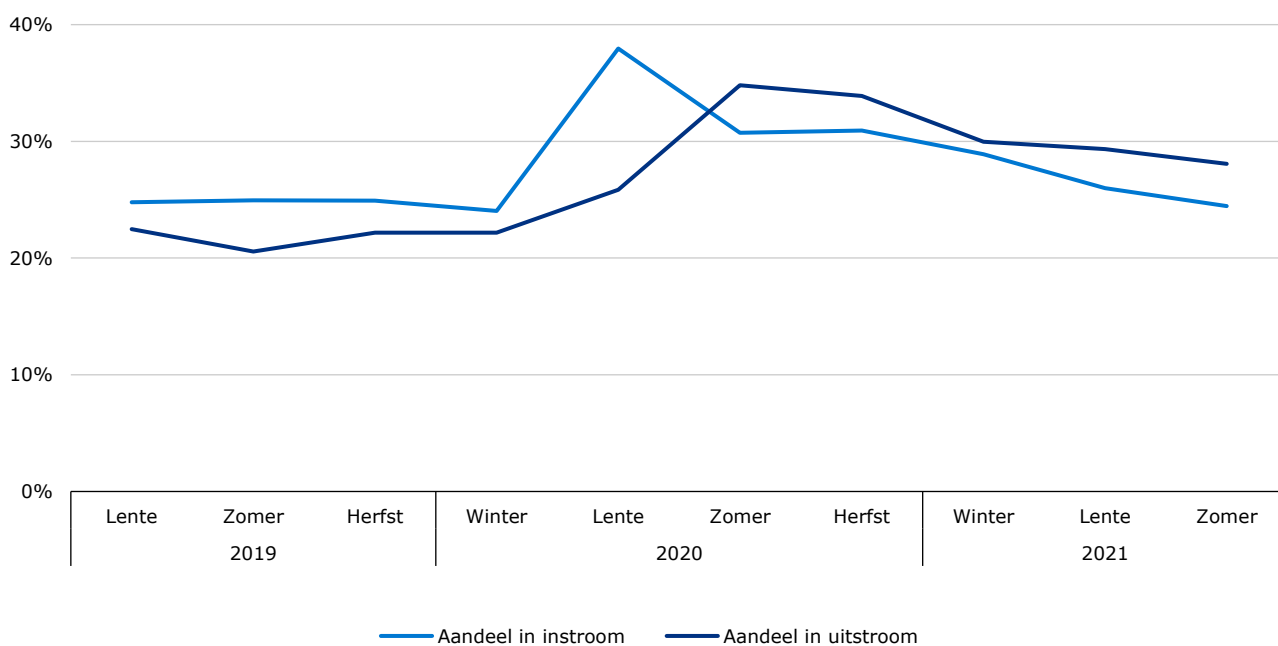
Het percentage 30-minners in de WW-uitstroom was het hoogst in de zomer van 2020. Het is daarna wel weer gedaald, maar met 28% nog wel hoger dan voor de coronacrisis (gemiddeld 22%).

²⁰ Volgens de internationale definitie vallen daar alleen mensen zonder werk (van minimaal een uur per week) onder die beschikbaar zijn voor werk en recent actief hebben gezocht naar werk. Hoe mensen worden ingedeeld hangt af hoe ze de enquêtevragen over deze onderwerpen hebben ingevuld. Het is mogelijk dat ook iemand met een volledige WW-uitkering o.b.v. de gegeven antwoorden niet als werkloos wordt geteld.

²¹ <https://www.uwv.nl/particulieren/werkloos/tijdens-ww-uitkering/detail/werken-en-een-ww-uitkering>

²² CBS Statline (21 oktober 2021), [Arbeidsdeelname; wisselingen arbeidspositie na drie maanden, per maand](#). CBS (21 oktober 2021), [Aantal werkenden opnieuw toegenomen](#).

Figuur 2.3 Percentage 15- tot 30-jarigen in de WW-instroom en –uitstroom per seizoen

Lente: maart t/m mei; zomer: juni t/m augustus; herfst: september t/m november; winter: december (jaar t-1) t/m februari (jaar t).

Bron: UWV

2.3. Personen met kortdurende en langdurige WW

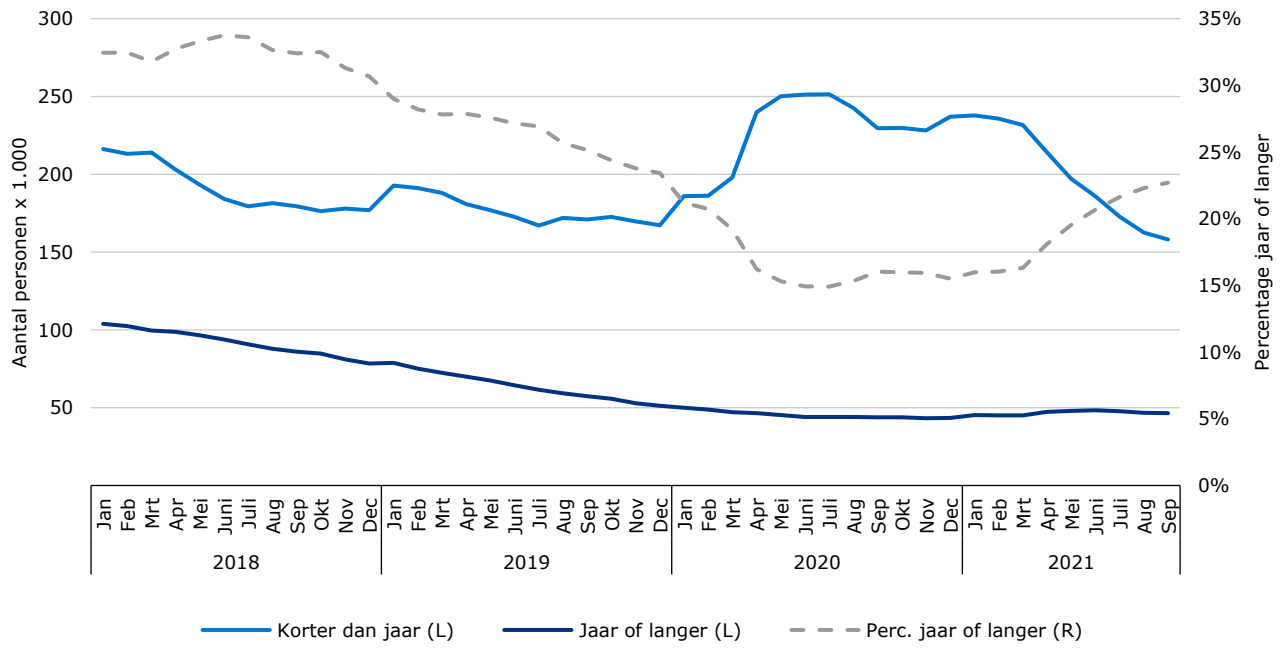
Door de sterk toegenomen WW-instroom vanaf maart 2020 veranderde de verhouding tussen de aantallen personen met een verstreken WW-duur van korter en langer dan een jaar tijdelijk sterk (Figuur 2.4).²³ Sinds halverwege 2018 daalde anderhalf jaar lang het aantal personen met langdurige WW het snelst, waardoor het percentage langdurige WW afnam. Dat kwam deels doordat meer van hen werk vonden en deels door de stapsgewijze verkorting van de maximale WW-duur (en een tragere opbouw van WW-rechten).

Terwijl het aantal personen met langdurige WW eerst nog bleef dalen, nam tussen maart en mei 2020 het aantal personen met kortdurend WW sterk toe. Daarna begon het aantal personen met langdurige uitkeringen eerst af te vlakken, om sinds november 2020 weer licht op te lopen. Vanaf maart 2021 begon de kortdurende groep duidelijk af te nemen. Daardoor steeg het percentage personen met langdurige uitkeringen. In september 2021 was het 23%, een jaar eerder nog 16%. Vlak voor de start van de coronacrisis was het 21%. De personen met een jaar of langer WW zijn niet allemaal vanaf het begin van de coronacrisis in de WW terecht gekomen. Een deel was al eerder ingestroomd.²⁴

²³ Het gaat hier dus niet om de totale WW-duur waarop iemand recht heeft, maar om de maanden daarvan die al zijn verstreken!

²⁴ Een ruwe schatting is dat ruim een kwart van de huidige groep personen met langdurige WW al voor maart 2020 in de WW terecht was gekomen.

Figuur 2.4 Personen met een WW-uitkering waarvan meer of minder dan een jaar is verstreken (linkeras) en percentage jaar of langer (rechteras)

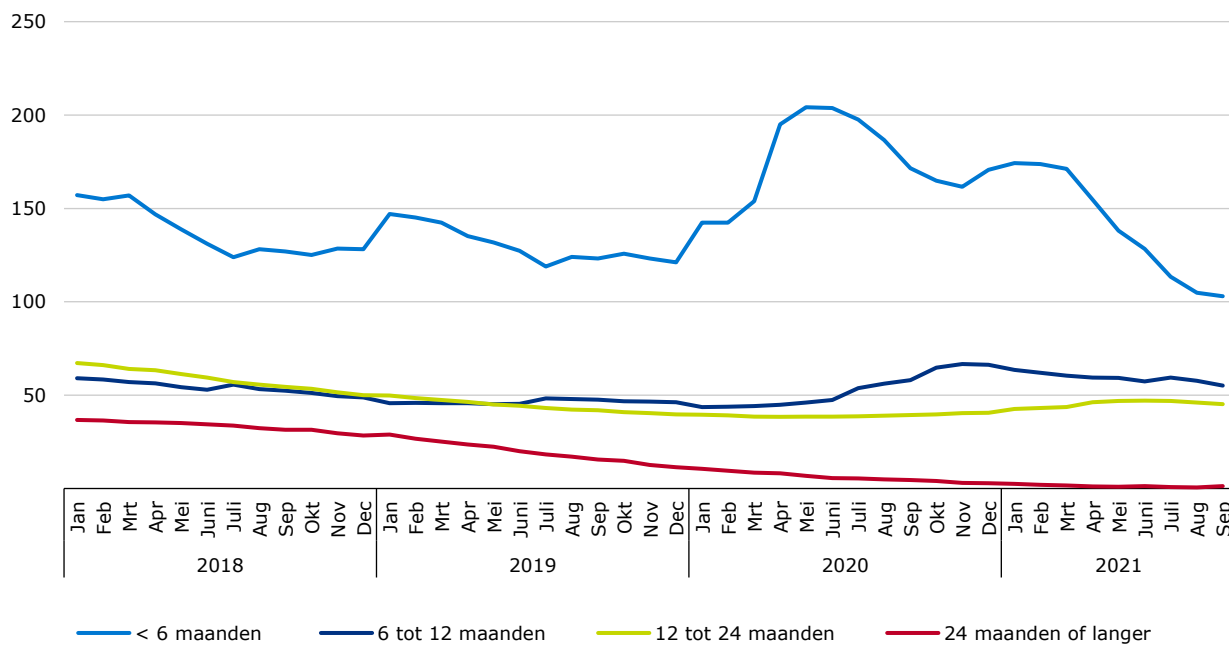

Bron: UWV

Figuur 2.5 geeft een gedetailleerder beeld van de verstreken WW-duur. De sterkste toename was aan het begin van de coronacrisis bij personen met minder dan 6 maanden WW. In september 2021 was hun aantal weer gedaald tot 28% onder het niveau van februari 2020. De sterke daling sinds maart van dit jaar is deels een seizoenseffect. Het aantal personen met 6 tot 12 maanden WW steeg geleidelijker, en bereikte het hoogste punt in november 2020. In september 2021 lag het nog 26% boven het niveau van februari 2020. Sinds juni 2020 neemt de groep met 12 tot 24 maanden WW toe, tot 16% boven het niveau van februari 2020. De enige lijn die vrijwel steeds blijft dalen is van de personen die 24 maanden of langer een WW-uitkering hebben gehad. Hun aantal lag in september 87% lager dan een jaar geleden. Dat komt door de stapsgewijze verkorting van de maximale WW-duur van 38 naar 24 maanden vanaf 1 januari 2016. Sinds 1 april 2019 is de maximale WW-duur 24 maanden. Ook gaat de opbouw van WW-rechten nu langzamer.²⁵

²⁵ UWV (juli 2019), Duiding arbeidsmarktontwikkelingen juli 2019.

Figuur 2.5 Personen met een WW-uitkering naar verstreken uitkeringsduur
 Aantal per maand, in duizendtallen

Bron: UWV

3. Vacatureontwikkelingen

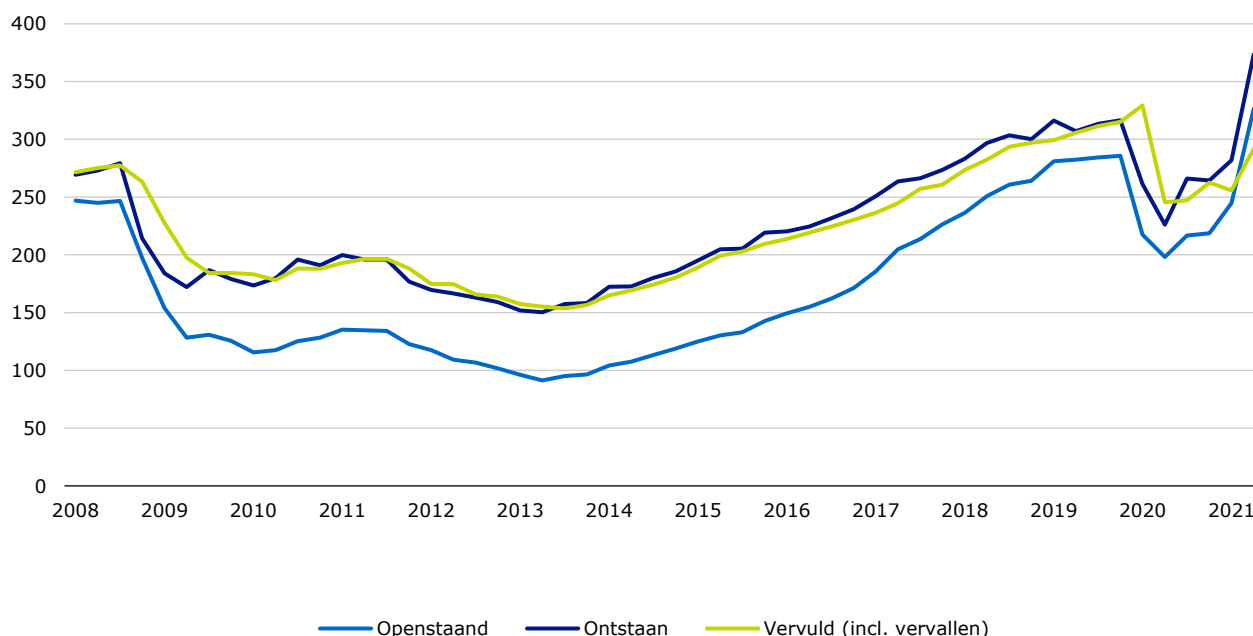
3.1. Totale vacaturemarkt

Het CBS telde eind juni 2021 327 duizend openstaande vacatures. Dat zijn er 128 duizend meer dan eind juni 2020 en 44 duizend meer dan eind juni 2019. In het tweede kwartaal van 2021 ontstonden 374 duizend nieuwe vacatures en werden er 292 duizend vacatures vervuld (inclusief vervallen vacatures).

Volgens het CBS is sprake van een recordaantal openstaande vacatures: "Niet eerder stonden er in Nederland meer dan 300 duizend vacatures open."²⁶ Ondernemers verwachten voor het derde kwartaal van 2021 nog een lichte toename van het aantal vacatures.²⁷ De meeste vacatures stonden open in de handel, de zakelijke dienstverlening en de zorg. Het aantal vacatures in de horeca liet in het tweede kwartaal een verdubbeling zien ten opzichte van het eerste kwartaal.

Door de forse toename van het aantal vacatures en de afname van de werkloosheid, telt het CBS aan het eind van het tweede kwartaal van 2021 meer vacatures dan werklozen. Sinds de eerste meting van het CBS van de spanning op de arbeidsmarkt is het niet eerder voorgekomen dat het aantal vacatures het aantal werklozen overtrof.²⁸ In het volgende hoofdstuk wordt nader ingegaan op de spanning op de arbeidsmarkt.

Figuur 3.1. Aantal openstaande, ontstane en vervulde vacatures (na correctie voor seizoen effecten) per kwartaal (x 1.000)

Bron: CBS

Vacaturegraad

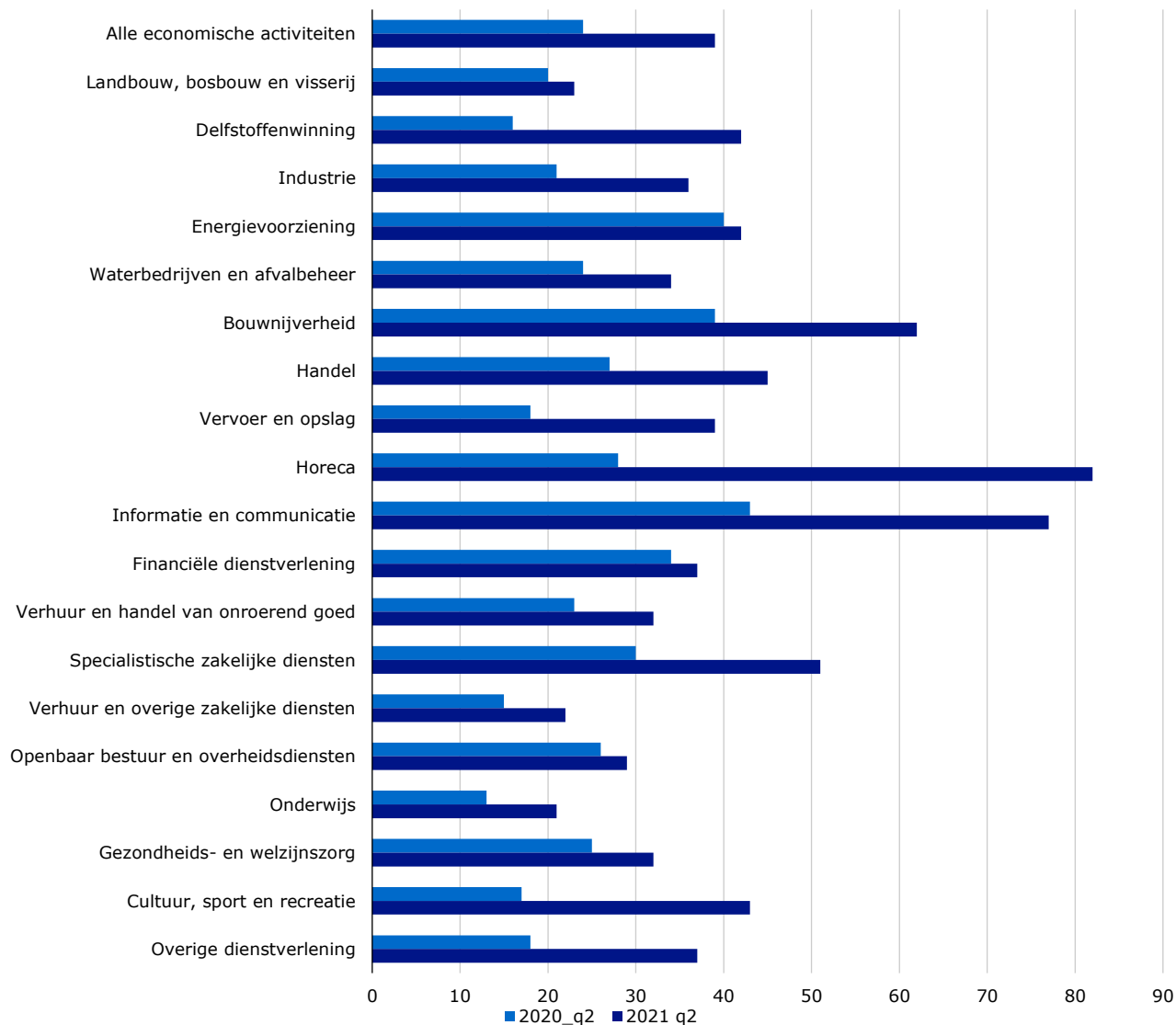
De vacaturegraad meet het aantal openstaande vacatures per duizend banen van werknemers. Dat is een goede maatstaf om de vacatureontwikkeling per sector te vergelijken, ongeacht de omvang van sectoren. In het tweede kwartaal van 2021 is de vacaturegraad over alle sectoren gestegen naar 39 vacatures per duizend banen. Een jaar eerder lag dit aantal nog op 24. Opmerkelijk is de stijging van de vacaturegraad in de horeca: van 28 in het tweede kwartaal van 2020 naar 82 in het tweede kwartaal van 2021. Ook in de ICT is de vacaturegraad hoog: 77 vacatures per 1000 banen.

²⁶ CBS, 'Meer vacatures dan werklozen in tweede kwartaal' (Kwartaalbericht Arbeidsmarkt), 17 augustus 2021

²⁷ StatLine - Vacature-indicator (cbs.nl)

²⁸ CBS, 'Meer vacatures dan werklozen in tweede kwartaal' (Kwartaalbericht Arbeidsmarkt), 17 augustus 2021

Figuur 3.2. Vacaturegraad per bedrijfstak

Werkgelegenheid

In een jaar tijd is het totaal aantal banen van werknemers en zelfstandigen met 283 duizend toegenomen. Banen van mensen die vanwege de coronacrisis niet of minder kunnen werken, maar wel krijgen doorbetaald, zijn hierbij meegeteld. Vooral het aantal banen van werknemers is toegenomen: 263 duizend op jaarbasis.²⁹ Al met al is het werkgelegenheidsverlies door de coronacrisis beperkt gebleven, zowel het totaal aantal banen als het aantal banen van werknemers, is weer bijna op het niveau van voor de coronacrisis. Het aantal gewerkte uren ligt nog wel beduidend lager dan voor de coronacrisis.

Uitzendarbeid

Vanaf begin november 2018³⁰ tot eind 2020 was het aantal door de ABU gemeten uitzenduren in elke periode lager dan in dezelfde periode van het voorgaande jaar. Sinds begin 2021 meet ABU weer een stijging van het aantal uitzenduren. In mei 2021 steeg het aantal uren zelfs met 39% in vergelijking met dezelfde periode vorig jaar. In de laatste maanden is het groeitempo van het aantal uitzenduren weer wat afgenomen. Door de krapte op de arbeidsmarkt zijn werkgevers weer meer bereid om hun personeel een vast contract aan te bieden.³¹

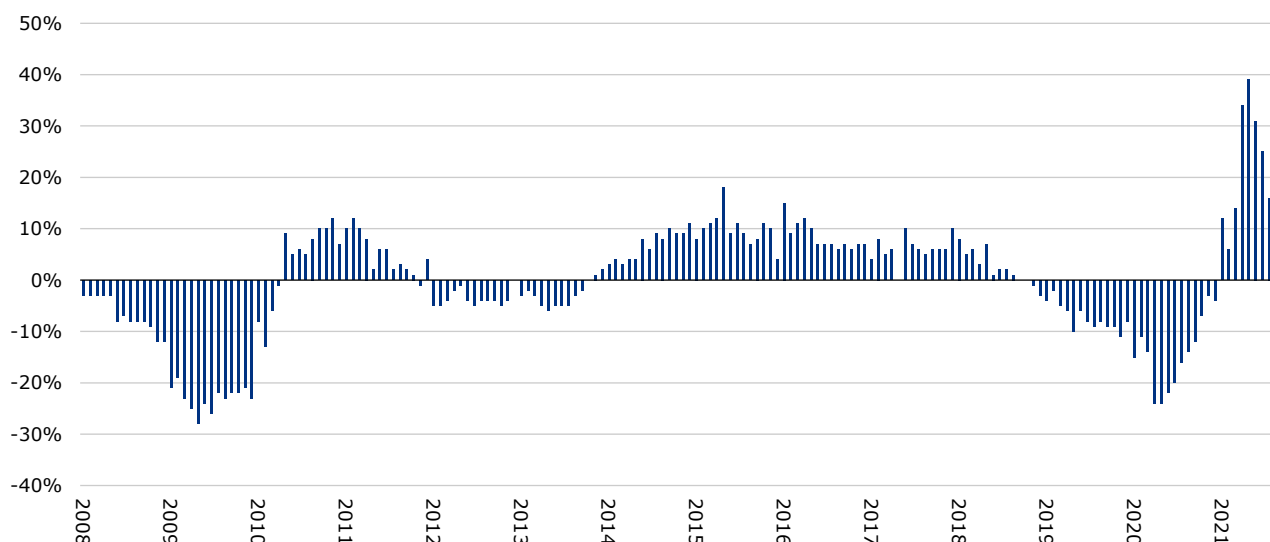
Figuur 3.3 laat zien dat het aantal uitzenduren een graadmeter van de conjunctuur is. Als de conjunctuur aantrekt neemt als eerste de vraag naar uitzendkrachten toe. Bij verder herstel neemt ook de vraag naar vast personeel toe. Het omgekeerde zien we bij een afnemende conjunctuur, dan neemt eerst de vraag naar uitzendkrachten af, terwijl het vaste personeel zo lang mogelijk in dienst gehouden wordt.

²⁹ Statline, Arbeidsvolume; bedrijfstak, kwartalen, nationale rekeningen

³⁰ Omdat de ABU per 4-weekse periode rapporteert kan een periode ook aan het begin van de maand eindigen.

³¹ ABU, Marktcijfers uitzendbranche, Uren en omzet uitzendbranche periode 9 2021.

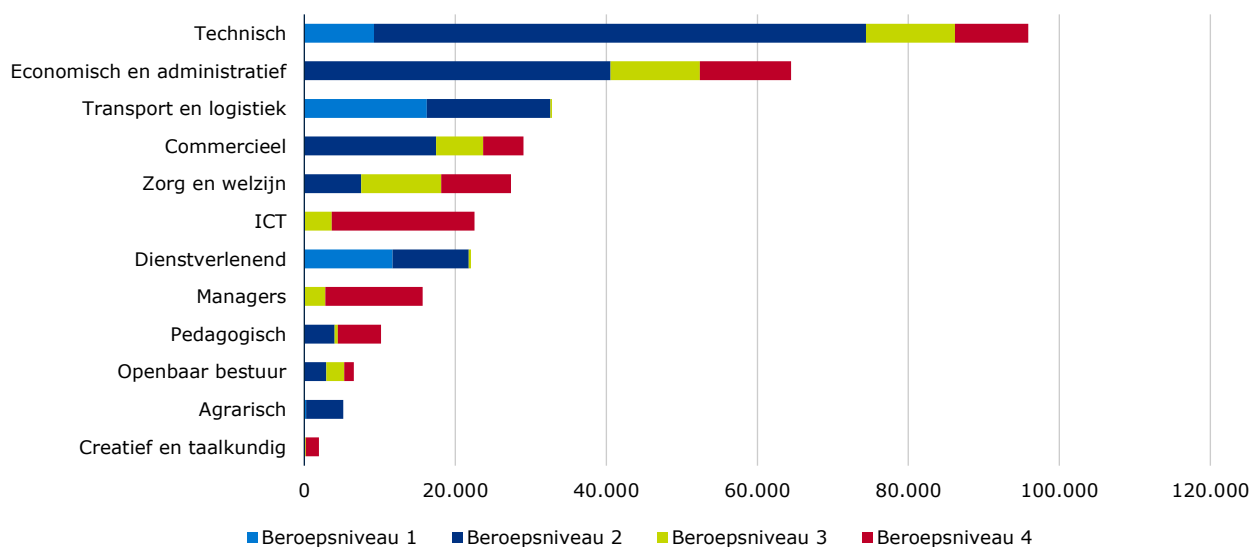
Figuur 3.3. Uitzenduren (ABU), jaar-op-jaar mutaties

3.2. Vacatures naar beroepsniveau en beroepsklasse

UWV heeft op basis van gegevens van CBS en Jobfeed een schatting gemaakt van het aantal vacatures per beroepsgroep en per arbeidsmarktregio.³²

Figuur 3.3. Openstaande vacatures naar beroepsklasse en beroepsniveau (2e kwartaal 2021)

Bron: UWV

Figuur 3.3 toont de openstaande vacatures in het tweede kwartaal van 2021 naar beroepsklasse en -niveau. De indeling naar beroepsniveau is op basis van de internationale ISCO-classificatie, die een indeling van niveau in vier categorieën kent:

- Beroepsniveau 1: eenvoudige routinematige taken, waarvoor elementair of lager onderwijs volstaat;
- Beroepsniveau 2: weinig tot middelmatig complexe taken, waarvoor lager of middelbaar onderwijs vereist is;
- Beroepsniveau 3: complexe taken, waarvoor middelbaar of hoger onderwijs vereist is;

³² Deze aantallen zijn niet gecorrigeerd voor seizoeneffecten. Voor het CBS geeft seizoen correctie een zuiverder beeld van de arbeidsmarktontwikkeling. Voor een uitvoeringsorganisatie als UWV is het belangrijker om te weten hoeveel vacatures er feitelijk zijn. Bovendien worden deze vacaturecijfers als input gebruikt voor de spanningsindicator (zie Box 4.1). Het aantal vacatures per regio wordt gepubliceerd op Werk.nl, Arbeidsmarktinformatie, Regionale Maandcijfers Arbeidsmarktinformatie.

- Beroepsniveau 4: zeer complexe gespecialiseerde taken, waarvoor hoger of wetenschappelijk onderwijs vereist is.

ISCO is een internationale classificatie. ISCO classificeert beroepen volgens de belangrijkste taken en activiteiten.

Tabel 3.1. Openstaande vacatures naar beroepsniveau (ISCO)

	Aantal 2e kwartaal 2021	Aantal 1e kwartaal 2021	Aantal 2e kwartaal 2020	Mutatie t.o.v. vorig kwartaal	Mutatie t.o.v. jaar geleden
ISCO beroepsniveau 1	37.400	23.000	23.800	63%	57%
ISCO beroepsniveau 2	169.000	120.100	97.000	41%	74%
ISCO beroepsniveau 3	50.300	42.000	31.100	20%	62%
ISCO beroepsniveau 4	77.000	63.400	48.500	21%	59%
Totaal	333.600	248.500	200.400	34%	66%

In vergelijking met het tweede kwartaal van 2020 is het aantal vacatures op alle beroepsniveaus fors gestegen. Gezien de forse daling van het aantal vacatures in de eerste twee kwartalen van 2020, is het dat niet zo verwonderlijk. In vergelijking met het vorige kwartaal is de grootste procentuele stijging bij beroepsniveau 1. In absolute aantallen is de stijging van het aantal openstaande vacatures het grootst op beroepsniveau 2: een toename van 48.900 ten opzichte van het vorige kwartaal.

Tabel 3.2. Openstaande vacatures naar beroepsklasse (BRC)

	Aantal 2e kwartaal 2021	Aantal 1e kwartaal 2021	Aantal 2e kwartaal 2020	Mutatie t.o.v. vorig kwartaal	Mutatie t.o.v. jaar geleden
Agrarische beroepen	5.100	4.500	3.300	13%	55%
Bedrijfseconomische en administratieve beroepen	64.500	52.400	37.400	23%	72%
Commerciële beroepen	29.000	21.500	18.700	35%	55%
Creatieve en taalkundige beroepen	1.900	1.500	1.000	27%	90%
Dienstverlenende beroepen	22.100	12.200	13.500	81%	64%
Ict beroepen	22.500	18.700	13.600	20%	65%
Managers	15.700	12.900	9.700	22%	62%
Openbaar bestuur, veiligheid en juridische beroepen	6.600	5.400	4.500	22%	47%
Pedagogische beroepen	10.200	5.500	5.300	85%	92%
Technische beroepen	95.900	68.700	55.000	40%	74%
Transport en logistiek beroepen	32.800	20.900	19.000	57%	73%
Zorg en welzijn beroepen	27.400	24.300	19.400	13%	41%
Totaal	333.600	248.500	200.400	34%	66%

Ook in alle beroepsklassen is er een forse stijging van het aantal vacatures ten opzichte van een jaar geleden. Ten opzichte van het vorige kwartaal is de grootste stijging in absolute aantallen bij de technische beroepen: in het tweede kwartaal van 2021 zijn er ruim 27 duizend vacatures meer dan in het kwartaal ervoor. De grootste procentuele stijging is bij de pedagogische beroepen. Het seizoen speelt een rol (leraren werven voor het nieuwe schooljaar), maar dit effect wordt dit jaar versterkt door de versoepeling van de coronamaatregelen.

Nadere informatie over het aantal vacatures per beroep en arbeidsmarktregio is te vinden in een interactief dashboard.³³

³³ Dashboard Vacaturemarkt (werk.nl)

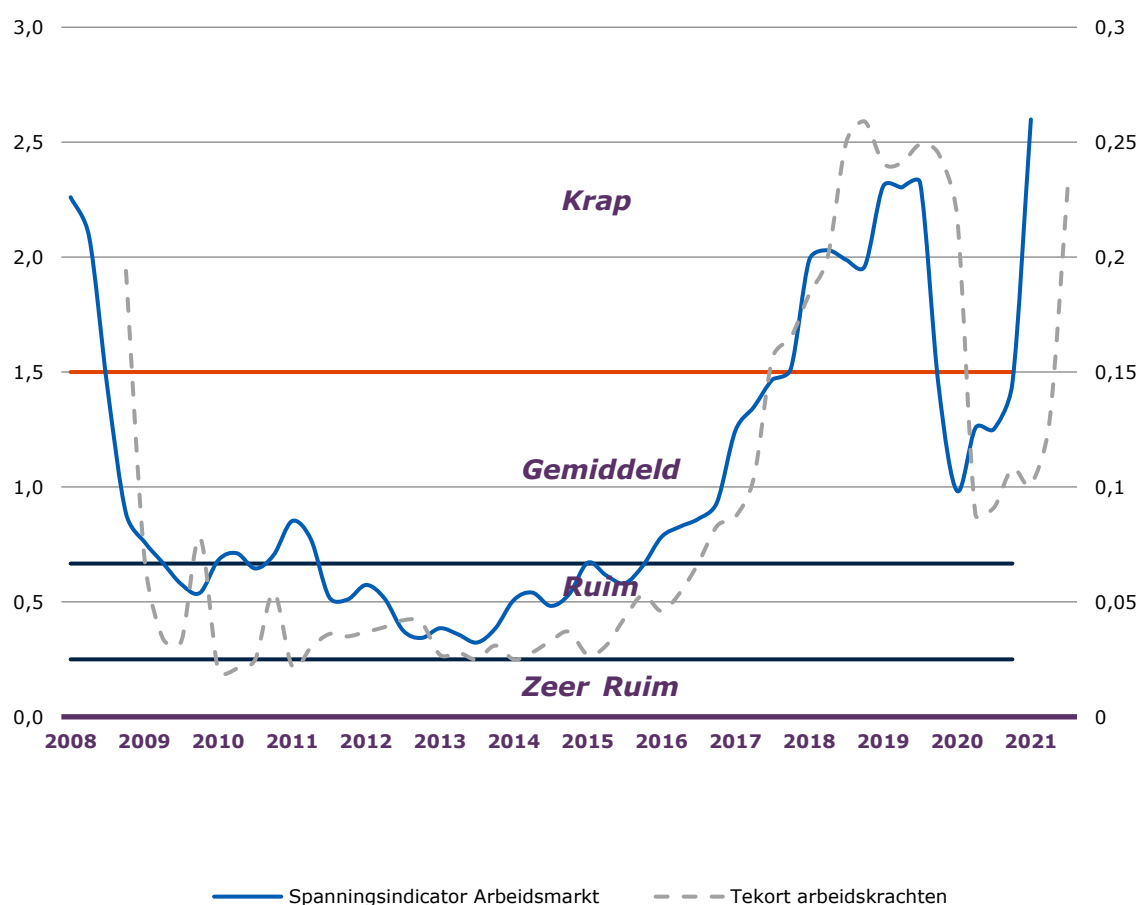
4. Spanningsindicator

4.1. Spanning op de arbeidsmarkt

In het tweede kwartaal van 2021 nam de spanning op de arbeidsmarkt weer toe. Dat blijkt uit de spanningsindicator van UWV (de blauwe lijn in figuur 4.1). Dat is een objectieve maatstaf voor de verhouding tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt (zie voor uitleg box 4.1). Het aantal personen met een WW-uitkering met een verstreken WW-duur van minder dan een half jaar is in het tweede kwartaal van 2021 ten opzichte van een kwartaal eerder met 25% gedaald, terwijl het aantal openstaande vacatures in die periode met 34% is gestegen.

Volgens de Conjunctuur-enquête (COEN) neemt het percentage ondernemers dat belemmeringen in de bedrijfsuitvoering ervaart vanwege een tekort aan arbeidskrachten (de grijze stippellijn in figuur 3.1) in het derde kwartaal van 2021 toe naar 23%. ³⁴In het tweede kwartaal van 2021 was dat percentage 13%. De vraag naar belemmeringen in de bedrijfsvoering wordt elk kwartaal gesteld.

Figuur 4.1. De ontwikkeling van de spanning op de arbeidsmarkt (linkeras) en belemmeringen door het tekort aan arbeidskrachten (rechteras)

³⁴ Conjunctuurenquête Nederland (COEN) | Ondernemersplein - KVK

Box 4.1. UWV Spanningsindicator Arbeidsmarkt

UWV berekent de Spanningsindicator Arbeidsmarkt door het aantal openstaande vacatures te delen door het aantal personen met een WW-uitkering met een verstreken WW-duur van minder dan een half jaar. Deze grootheden worden gebruikt als benadering van de openstaande vraag en direct beschikbaar aanbod. De Spanningsindicator Arbeidsmarkt kan een getal opleveren tussen 0 en oneindig. Hoe hoger het getal, hoe hoger de spanning op de arbeidsmarkt voor werkgevers. Bij een indicator van 0 is de arbeidsmarkt zeer ruim, want er zijn geen openstaande vacatures en wel kortdurend werklozen. Bij veel openstaande vacatures ten opzichte van het aantal kortdurend werklozen is de arbeidsmarkt zeer krap. Er wordt uitgegaan van een indeling in vijf categorieën: zeer ruim, ruim, gemiddeld, krap en zeer krap. De indeling en typering zijn als volgt: 0 tot 0,25: zeer ruim; 0,25 tot 0,67: ruim; 0,67 tot 1,5: gemiddeld; 1,5 tot 4,0: krap; 4,0 of meer: zeer krap. Deze grenzen zijn bepaald door een tijdreeksanalyse uit te voeren.

Het CBS heeft ook een spanningsindicator. CBS meet het aantal vacatures per 100 werklozen. Uitsplitsing naar beroep en arbeidsmarktregio is echter niet mogelijk.

4.2. Spanning naar beroep

Tabel 4.1. Spanningsindicator per beroepsniveau (ISCO)

	Spanning 1e kwartaal 2021	Typering	Spanning 2e kwartaal 2021	Typering
ISCO beroepsniveau 1	1,03	gemiddeld	2,39	krap
ISCO beroepsniveau 2	1,63	krap	3,23	krap
ISCO beroepsniveau 3	1,85	krap	2,77	krap
ISCO beroepsniveau 4	1,93	krap	2,87	krap
Totaal	1,45	gemiddeld	2,60	krap

De arbeidsmarkt is in het tweede kwartaal van 2021 op alle beroepsniveaus krap. In het eerste kwartaal was de spanning op het beroepsniveau 1 nog gemiddeld, maar door de toename van het aantal vacatures en de afname van het aanbod is ook daar de spanning toegenomen. Op beroepsniveau 1 gaat het in het tweede kwartaal van 2021 om de volgende beroepen: agrarische hulparbeiders, glazenwassers, schoonmakers cleanrooms en laboratoria, hulparbeiders wegonderhoud en monteurs spoorbaan. Bij de agrarische hulparbeiders speelt het seizoen een rol.

Tabel 4.2. Spanningsindicator per beroepsklasse (BRC)

	Spanning 1e kwartaal 2021	Typering	Spanning 2e kwartaal 2021	Typering
Agrarische beroepen	1,42	gemiddeld	3,27	krap
Bedrijfseconomische en administratieve beroepen	1,72	krap	2,56	krap
Commerciële beroepen	1,14	gemiddeld	2,02	krap
Creatieve en taalkundige beroepen	0,39	ruim	0,63	ruim
Dienstverlenende beroepen	0,68	gemiddeld	1,99	krap
Ict beroepen	5,91	zeer krap	9,04	zeer krap
Managers	1,11	gemiddeld	1,64	krap
Openbaar bestuur, veiligheid en juridische beroepen	1,82	krap	2,89	krap
Pedagogische beroepen	1,06	gemiddeld	2,46	krap
Technische beroepen	2,53	krap	5,19	zeer krap
Transport en logistiek beroepen	1,39	gemiddeld	3,11	krap
Zorg en welzijn beroepen	2,03	krap	2,70	krap
Totaal	1,45	gemiddeld	2,60	krap

De arbeidsmarkt is in het tweede kwartaal van 2021 voor de meeste beroepsklassen krap, ook voor de beroepsklassen waar de spanning in het eerste kwartaal nog gemiddeld was. Alleen voor de creatieve en taalkundige beroepen is de arbeidsmarkt nog steeds ruim, al is ook voor die beroepsklasse de spanning toegenomen.

Bij de ICT beroepen en de technische beroepen is de arbeidsmarkt in het tweede kwartaal zelfs zeer krap. Maar zoals tabel 4.3 laat zien zijn er ook binnen andere beroepsklassen beroepen met een zeer krappe arbeidsmarkt.³⁵

³⁵ Bij deze tabel is gebruik gemaakt van de BRC plus indeling. UWV hanteert deze nadere indeling omdat de indeling in BRC beroepsgroepen op bepaalde punten te grofmazig is. Er zijn 114 BRC beroepsgroepen en circa 700 BRC plus beroepen.

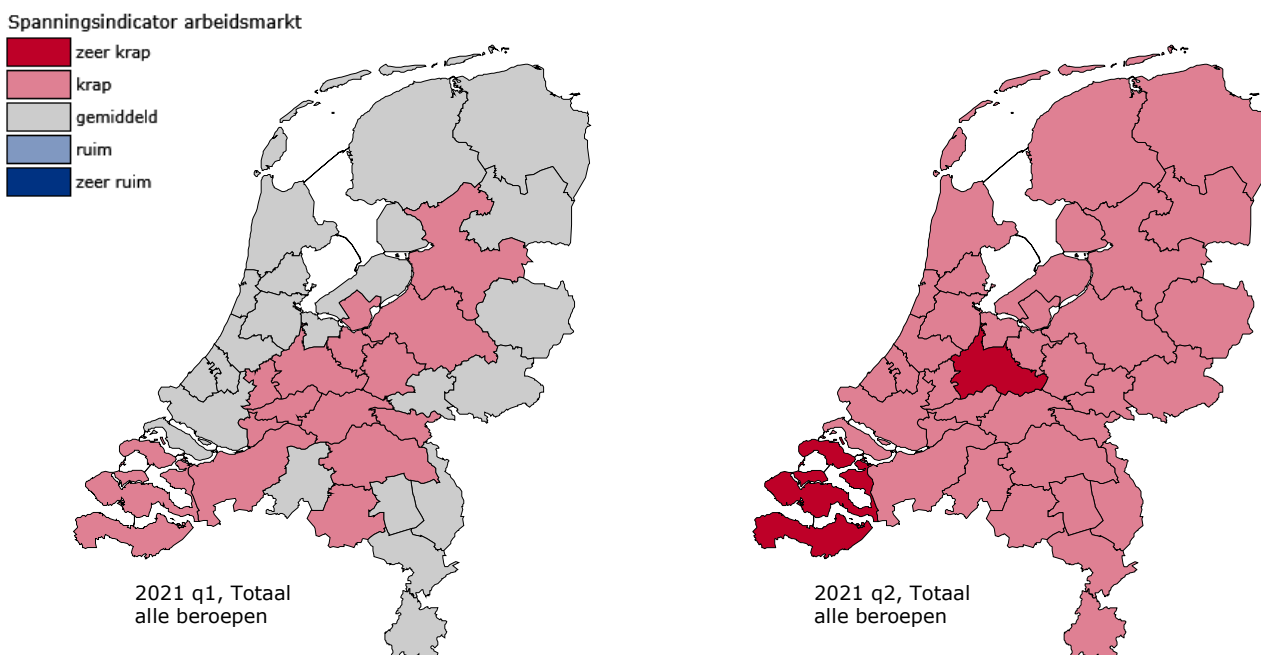
Tabel 4.3. Beroepen met een zeer krappe arbeidsmarkt

Beroepen (BRC plus) met een zeer krappe arbeidsmarkt	
Technische beroepen	Ict beroepen
Monteurs industriële machines en installaties	Ontwerpers en analisten ICT-systemen
Werkvoorbereiders en calculators bouw en installatietechniek	Web- en multimediaontwikkelaars (technisch)
Elektriciens en monteurs elektrische bedrijfsinstallaties	Programmeurs internet
Loodgieters, installateurs gawalo	Openbaar bestuur, veiligheid en juridische beroepen
Timmerlieden burgerlijk en utiliteit	Beleidsadviseurs ruimtelijke ordening
Installateurs luchtbehandeling en koeltechniek	Transport en logistiek beroepen
Tekenaars en constructeurs bouwkunde	Vrachtwagenchauffeurs algemeen/binnenland
Uitvoerders bouw en installatiewerk	Zorg en welzijn beroepen
CNC-verspaners (inclusief programmeren)	Verzorgenden IG
Agrarische beroepen	Basis verpleegkundigen
Hoveniers en groenvoorzieners	Gespecialiseerd verpleegkundige (ziekenhuis)
Bedrijfseconomische en administratieve beroepen	Wijkverpleegkundigen
AA- en assistent accountants	

4.3. Spanning naar arbeidsmarktregio

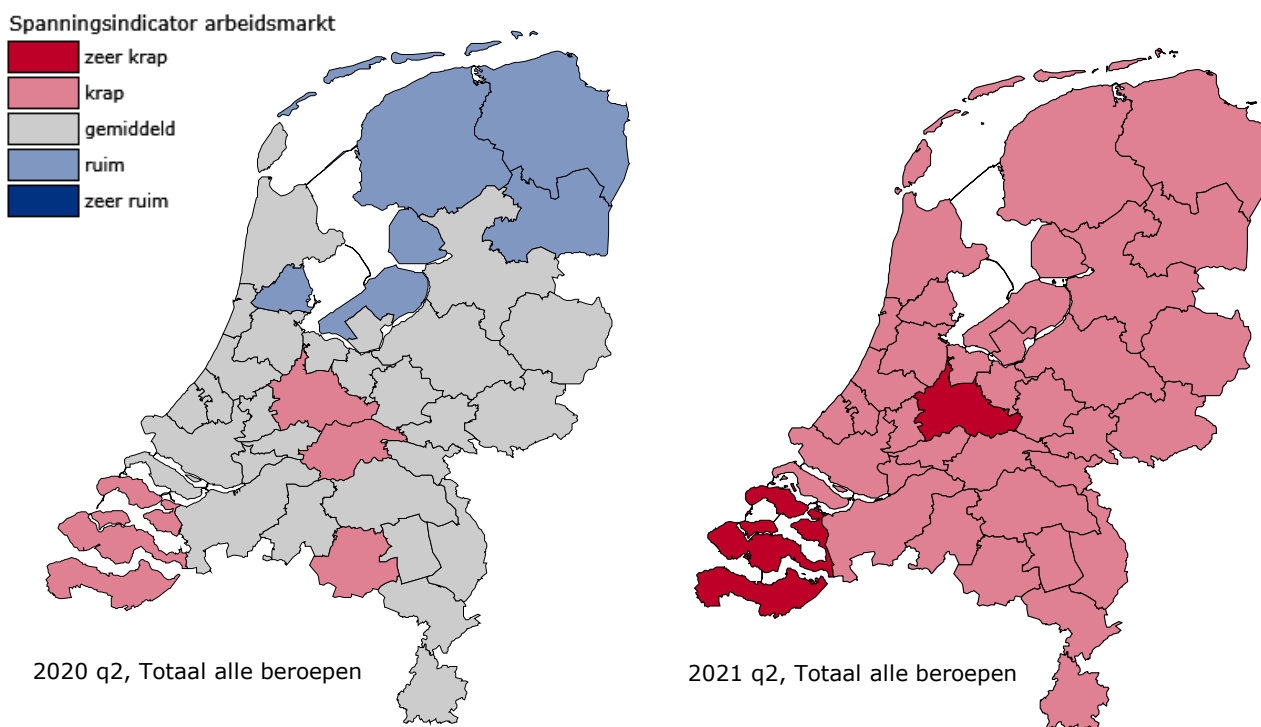
Figuur 4.2 laat zien dat het aantal regio's waar de arbeidsmarkt krap is in vergelijking met het eerste kwartaal van 2021 fors is toegenomen. In 14 van de 35 arbeidsmarktregio's was de arbeidsmarkt in het vorige kwartaal krap, in het tweede kwartaal van 2021 is de arbeidsmarkt in 33 arbeidsmarktregio's krap en in 2 regio's (Zeeland en Midden-Utrecht) zelfs zeer krap.

Figuur 4.2. Spanningsindicator per arbeidsmarktregio (vergelijking met vorig kwartaal)

In vergelijking met het 2^e kwartaal van 2020 is het contrast nog veel groter (zie figuur 4.3). In dat kwartaal was de spanning in de meeste arbeidsmarktregio's gemiddeld en in 5 regio's was de arbeidsmarkt zelfs ruim.³⁶

Figuur 4.3. Spanningsindicator per arbeidsmarktregio (vergelijking met 2^e kwartaal 2020)

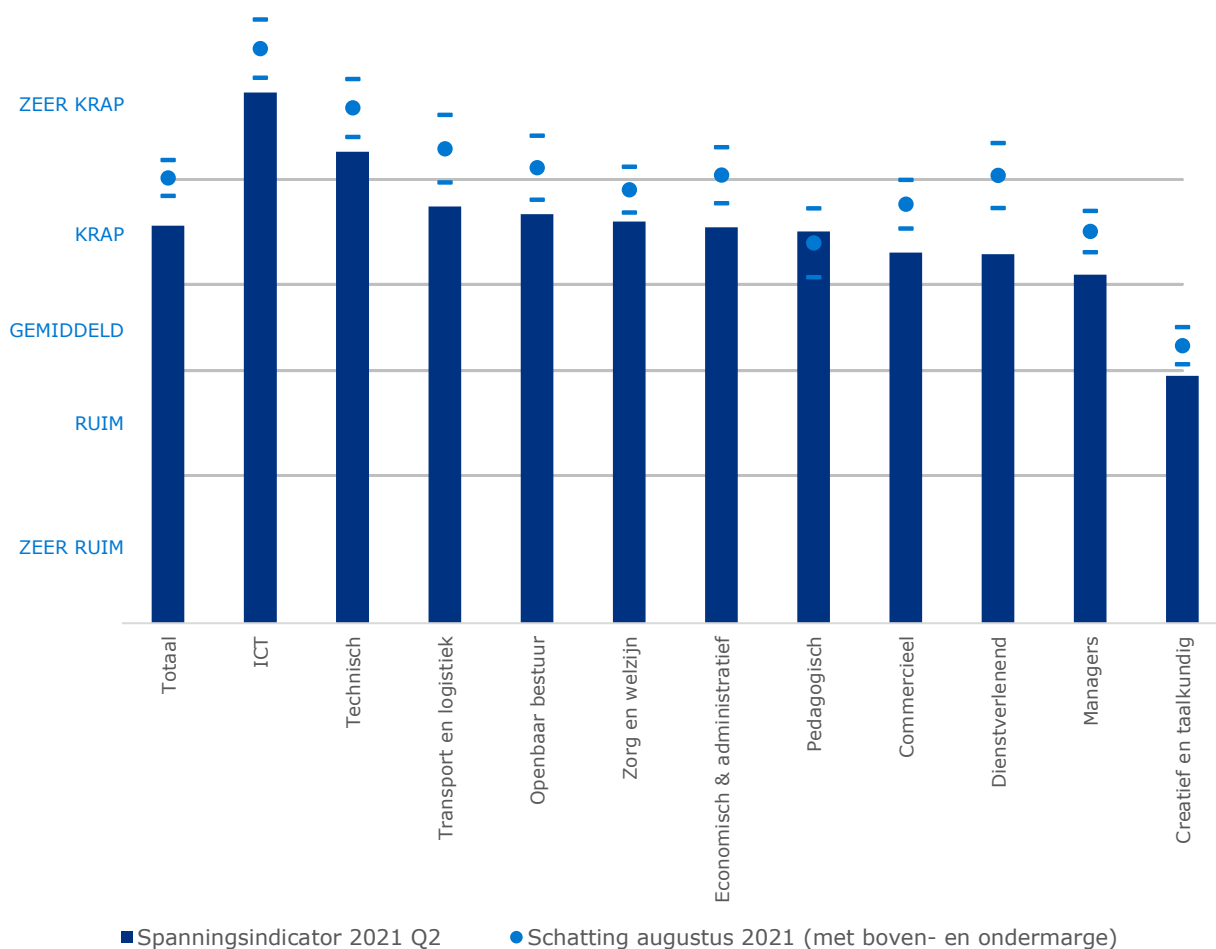
³⁶ Zie verder: [Spanningsindicator: krapte op de arbeidsmarkt bereikt nieuw hoogtepunt in 2e kwartaal \(werk.nl\)](#)

4.4. Verwachting voor augustus 2021

De spanningsindicator wordt na afloop van ieder kwartaal vastgesteld. Omdat het totaal aantal openstaande vacatures na afloop van een kwartaal niet meteen beschikbaar is, zit er enige tijd tussen het einde van het kwartaal en de vaststelling (en publicatie) van de spanningsindicator over datzelfde kwartaal. De kortdurende WW-cijfers komen echter maandelijks beschikbaar, iedere maand na afloop van een verslagmaand. Hetzelfde geldt voor het aantal openstaande online vacatures op werk.nl. Op basis van de kortdurende WW-cijfers en online vacatures kan een schatting gemaakt worden van de richting waarin de Spanningsindicator zich in de tussenliggende maanden beweegt. De doorkijk laat zien dat de spanning op de arbeidsmarkt nog verder toeneemt en zich richting zeer krap beweegt.

In paragraaf 4.1 was al geconstateerd dat het percentage ondernemers dat belemmeringen in de bedrijfsuitvoering ervaart vanwege een tekort aan arbeidskrachten in het derde kwartaal toeneemt.

Figuur 4.4. Doorkijk spanningsindicator augustus 2021

Bron: UWV

Figuur 4.4 laat per beroepsklasse zien in welke richting zich de spanningsindicator beweegt. Omdat de ontwikkeling van de online vacatures niet gelijk is aan de ontwikkeling van het totaal aantal openstaande vacatures is het noodzakelijk om de doorkijk van de spanningsindicator te voorzien van een onzekerheidsmarge. De onzekerheidsmarge wordt berekend per beroepsklasse. Voor augustus 2021 is de verwachting dat de spanning op de arbeidsmarkt voor de meeste beroepsklassen verder toeneemt. Een uitzondering vormen de pedagogische beroepen: in de zomermaanden neemt de kortdurende WW iets toe, terwijl de piek in het aantal vacatures voorbij is. Voor de creatieve en taalkundige beroepen beweegt de spanning zich richting gemiddeld.

³⁷ Dashboard Spanningsindicator (werk.nl)

Bijlage I Sectorale mobiliteit van werkhervatters

Tabel Sectorale mobiliteit van werkhervatters in 2020*

Aandeel werkhervatters naar sector vóór de WW**

Sector voor de WW	Zelfde sector	Uitzend-bedrijven en arbeids-bemiddeling	Sector na de WW			Totaal
			Overige sectoren	Zelfstandige	Overig/ onbekend	
Landbouw, bosbouw en visserij	55%	18%	24%	1%	2%	100%
Voedings- en genotmiddelenindustrie	23%	21%	50%	4%	2%	100%
Chemische industrie	16%	27%	51%	4%	2%	100%
Metaal- en technologische industrie	23%	25%	46%	4%	2%	100%
Overige industrie	23%	21%	51%	3%	2%	100%
Energie, water en afvalbeheer	14%	22%	57%	5%	1%	100%
Bouwnijverheid	45%	20%	29%	4%	2%	100%
Autohandel en -reparatie	35%	17%	42%	4%	2%	100%
Groothandel en handelsbemiddeling	28%	19%	47%	4%	2%	100%
Detailhandel	44%	15%	38%	2%	2%	100%
Personenvervoer	56%	16%	24%	1%	3%	100%
Goederenvervoer	36%	25%	35%	2%	3%	100%
Luchtvaart	49%	13%	35%	1%	2%	100%
Logistieke diensten	23%	25%	47%	2%	2%	100%
Post en koeriers	28%	29%	40%	1%	2%	100%
Horeca	54%	16%	28%	1%	2%	100%
Informatie en communicatie	30%	13%	50%	6%	2%	100%
Financiële dienstverlening	18%	15%	57%	7%	2%	100%
Verhuur en handel van onroerend goed	24%	16%	52%	6%	2%	100%
Specialistische zakelijke diensten	28%	17%	48%	4%	3%	100%
Reisbranche	18%	16%	62%	2%	2%	100%
Beveiliging en opsporing	49%	18%	48%	1%	2%	118%
Schoonmaak en facility management	47%	21%	30%	1%	2%	100%
Hoveniers	45%	21%	30%	2%	2%	100%
Overig verhuur en overige zakelijke diensten	18%	28%	49%	2%	2%	100%
Openbaar bestuur en overheidsdiensten	41%	20%	33%	3%	3%	100%
Onderwijs	56%	10%	29%	2%	3%	100%
Ziekenhuizen	45%	9%	41%	2%	2%	100%
Verpleging, verzorging en thuiszorg	54%	11%	31%	2%	2%	100%
Geestelijke gezondheidszorg	36%	9%	47%	4%	4%	100%
Gehandicaptenzorg	38%	11%	47%	2%	2%	100%
Overige zorg	37%	10%	37%	13%	4%	100%
Jeugdzorg	22%	9%	62%	4%	2%	100%
Kinderopvang	63%	6%	26%	2%	3%	100%
Sociaal werk	29%	12%	54%	3%	2%	100%
Cultuur, sport en recreatie	38%	14%	43%	3%	3%	100%
Overige dienstverlening	31%	14%	48%	4%	2%	100%
Totaal excl. uitzendbranche	38%	16%	41%	3%	2%	100%
Uitzendbranche	67%	n.v.t.	30%	1%	3%	100%

Bron: UWV

* Cijfers zijn voorlopig

** De gehanteerde sectorindeling is gebaseerd op de Standaard Bedrijfsindeling (SBI) van het CBS. Hiervoor is gebruik gemaakt van het Handelsregister van de Kamer van Koophandel.

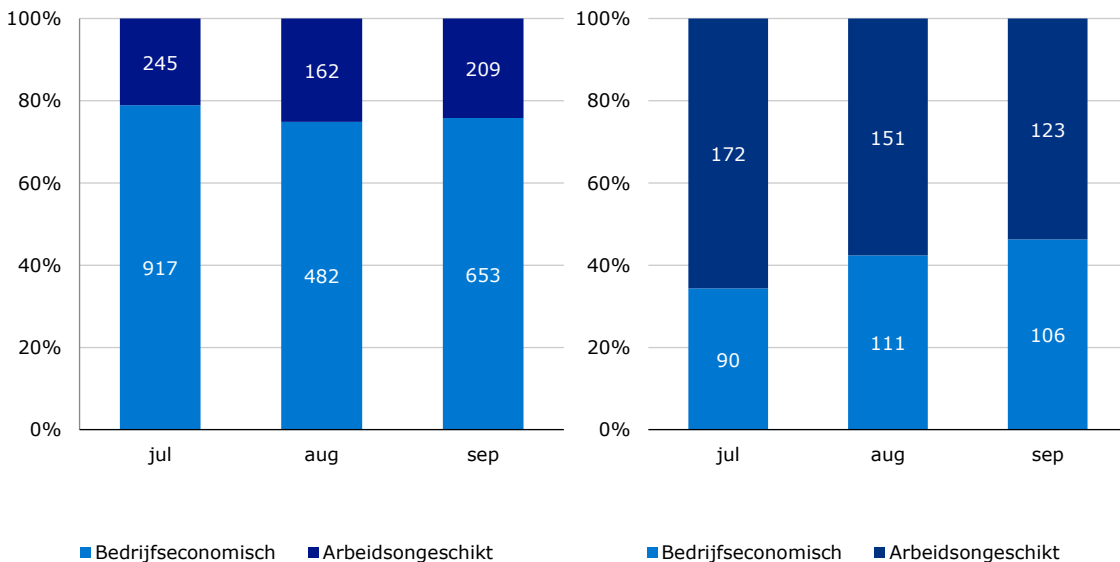
Bijlage II Ontslagvergunningen

Het aantal ontslaanvragen om bedrijfseconomische redenen is in de eerste negen maanden van 2021 met 43% gedaald ten opzichte van dezelfde periode van 2020. De meeste ontslaanvragen om bedrijfseconomische redenen kwamen vanuit de industrie, de handel en de zakelijke dienstverlening. Het totaal aantal ontslaanvragen is in de eerste negen maanden van 2021 40% lager dan in dezelfde periode van 2020. Het aantal verleende ontslagvergunningen is 13% lager.

In vergelijking met de eerste negen maanden van 2019 ligt het aantal ontslaanvragen om bedrijfseconomische redenen nog 21% hoger, het totaal aantal ontslaanvragen 18% en het aantal verleende ontslagvergunningen 7%. Het aantal ontslaanvragen en verleende ontslagvergunningen ligt dus nog boven het niveau van voor de coronacrisis.

Figuur I.1 laat het aantal ingediende ontslaanvragen en verleende ontslagvergunningen van de afgelopen drie maanden zien.

Figuur I.1 Ingediende ontslaanvragen (links) en verleende ontslagvergunningen (rechts) in de afgelopen maanden

Bij ontslag vanwege bedrijfseconomische redenen wordt doorgaans eerst een voorlopige aanvraag gedaan. De werkgever gaat dan het gesprek aan met de werknemer en vervolgens worden alle afspraken over het ontslag en de financiële vergoeding schriftelijk vastgelegd in een vaststellingsovereenkomst. De ontslaanvraag wordt dan ingetrokken. Indien de werknemer bezwaar maakt tegen het ontslag volgt een verdere procedure bij de rechter. Vanwege het intrekken van voorlopige ontslaanvragen ligt het aantal verleende ontslagvergunningen vrijwel altijd lager dan het aantal ontslaanvragen.

Colofon

Uitgave

UWV Arbeidsmarktinformatie en –advies, 9 november 2021

Postadres

Postbus 58285
1040 HG Amsterdam

Inlichtingen

sake.wagenaar@uwv.nl

Voor persvragen kunt u terecht bij onze woordvoerders via 020 687 5185.

Auteurs

Erica Maurits
Feike Reitsma
Sake Wagenaar
Annelies Boerdam

Volg ons

Disclaimer

Alles uit deze uitgave mag worden overgenomen, echter uitsluitend met bronvermelding.

UWV © 2021

De kennispublicaties hebben betrekking op vier gebieden. Deze kennen een eigen kleurcodering. Zo kunt u snel zien op welk gebied een publicatie betrekking heeft:

ontwikkelingen in de sociale zekerheid

arbeidsmarkt en arbeidsparticipatie

verder professionaliseren van de dienstverlening

financiële aspecten van de sociale zekerheid

